

فارسی ۱ و ۳

۷- (کافم کافمی)
در بیت گزینۀ «۳» واژه «سبویی» در نقش مفعولی به کار رفته است.
در گزینۀهای «۱» و «۴» فعل «ساختن» در معنای «مدارا کردن» به کار رفته است و به مفعول نیاز ندارد.
در گزینۀ «۱»، «را» به معنای «برای» است.
در گزینۀ «۲» حرف «را» در مصراع اول نشانهٔ فکته اضافه و در مصراع دوم، حرف اضافه و معادل «برای» است. (فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۸۶)

۸- (مسن اصغری)
مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و بیت گزینۀ «۴»: در مقابل بدی دیگران، خوبی کردن (مانند درختی که در برابر سنگ زدن، میوه نثار می‌کنیم)
مفهوم سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: شکوه از نامردی‌ها
گزینۀهای «۲» و «۳»: انسان‌های مفید در معرض آسیب دیگران هستند؛ درست مانند درختان میوه‌دار که در معرض ضربهٔ سنگ قرار می‌گیرند (سخنی از بخشش و خوبی کردن نیست). (فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۷)

۹- (سیریمال طباطبایی نژاد)
مفهوم مشترک شعر پرسش و گزینۀ «۱»، امیدواری به بهبود اوضاع است.
گزینۀ «۲» واجب بودن ترک دل‌بستگی‌های مادی، چون انسان، موجودی ملکوتی است.
گزینۀ «۳»: درد عاشق، درمان‌ناپذیر است.
گزینۀ «۴»: با وجود آمدن بهار، ما غمگینیم (تداوم غم و اندوه شاعر) (فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۶)

۱۰- (داود تالشی)
مفهوم صورت سؤال و سایر ابیات «باقی ماندن نام نیک است».
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینۀ «۲»: نام نیک و بد را برای انسان روندهٔ راه حق خوب نمی‌داند و نوعی سنگ‌اندازی می‌داند. (فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۶)

۱۱- (مریم شمیرانی)
ب) چاشنی، مزه/ت: مرغزار، سبزه‌زار، چراگاه، علفزار (فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

۱۲- (مرتضی منشاری)
معنی درست واژه‌ها:
گزینۀ «۱»: درایت: تدبیر، آگاهی
گزینۀ «۲»: تلبیس: دروغ و نیرنگ‌سازی
گزینۀ «۳»: افسر: تاج و کلاه پادشاهان، صاحب منصب/ طوع: اطاعت، فرمان‌برداری (فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

۱۳- (امیر اخفانی)
با توجه به معنی عبارت گزینۀ «۴»، محراب درست است. (فارسی ۲، املا، ترکیبی)

۱۴- (داود تالشی)
گزینۀ «۱»: ایهام تناسب ندارد ولی تشبیه دارد.
واژه «مهر» ایهام دارد: ۱- عشق و محبت ۲- خورشید/ تشبیه دارد مهر رخ: رخ به خورشید تشبیه شده است. واژه مهر با هیچ کلمه‌ای مراعات‌نظیر نمی‌سازد، پس ایهام تناسب ندارد.
گزینۀ «۲»: تشخیص دارد: دست صبا: پس هر تشخیص، استعاره هم هست. / خاک در دهان انداختن: کنایه است.
گزینۀ «۳»: تشخیص دارد و استعاره و کنایه - تناقض (با ده زبان خموش شد)
گزینۀ «۴»: مصراع اول تشخیص دارد و استعاره / تاب ایهام دارد: ۱) پیچ و تاب زلف بی‌قراری (فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱- (مسن اصغری)
معنی درست واژه:
برزخ: حد فاصل میان دو چیز، زمان بین مرگ تا رفتن به بهشت یا دوزخ، فاصلهٔ بین دنیا و آخرت (فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۲- (سیریمال طباطبایی نژاد)
املائی درست واژهٔ غلط:
سپاس‌گذاری ← سپاس‌گزاری (فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۳- (کافم کافمی)
واژه‌های «غزل» و «عُبد» هم‌آوای «زل» و «ابد» به حساب نمی‌آیند؛ زیرا تلفظ آن‌ها یکسان نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر
هم‌آوای سایر واژگان:
گزینۀ «۲»: قضا (تقدیر) ← غذا (خوردنی)، غزا (جنگ کردن) / حیات (زندگانی) ← حیاط (صحن خانه)
گزینۀ «۲»: مستور (پوشیده) ← مسطور (نوشته شده) / بحر (دریا) ← بهر (نصب، پاره)
گزینۀ «۴»: غریب (بیگانه) ← قریب (نزدیک) ← ثواب (پاداش) ← صواب (درست و سزاوار) (فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۴- (کافم کافمی)
ایهام تناسب: سودا ← ۱) عشق، اشتیاق (معنای مورد نظر) ۲) داد و ستد و معامله (با بازار تناسب دارد)

تشبیه: تو یوسف‌صفت، آتش سودا/ کنایه: دل بر آتش افکندن ← بی‌قرار ساختن، آشفته نمودن / مجاز: شهر ← مردم شهر / تلمیح: اشاره دارد به داستان حضرت یوسف (فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۵- (مسن اصغری)
تشخیص: گستاخ بودن و نظربازی شبنم، عصمت گل‌های باغ
حسن‌تعلیل: شاعر دلیل رنگ‌پریدگی گل‌های باغ را نظربازی شبنم دانسته است.
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینۀ «۱»: استعاره: خندهٔ ابر بهار (تشخیص و استعاره) / مجاز: ندارد
گزینۀ «۲»: تشبیه: صحرای عشق / جناس ناهمسان: ندارد
گزینۀ «۴»: تضاد: پست و بلند/ ایهام: ندارد (فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۶- (سیریمال طباطبایی نژاد)
در بیت سؤال:
جوهر و ستم: واو عطف/ عهد بشکست و ز غم ما هیچ غم نداشت: واو ربط است. در گزینۀ «۲» نیز سیم و زر: واو عطف/ بندهٔ من شو: واو ربط

تشریح گزینه‌های دیگر
گزینۀ «۱»: واو در «من و تو» در هر دو مصراع حرف عطف است. «واو» در «برگ و بار» وند است و واژهٔ وندی- مرکب می‌سازد. «برگ و بار» به معنی توشه است.
گزینۀ «۲»: دل و جان در هر دو مصراع واو عطف است.
گزینۀ «۴»: عراق و فارس: واو عطف/ نوبت بغداد و وقت تبریز: واو عطف، زیرا هر دو گروه اسمی مصراع دوم نقش مشترک مسند دارند. (فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۸۶)

عربی، زبان قرآن ۲

(نویز امساکي)

۲۱- «هن» چه کسی (در این جمله) (رد گزینه ۲) / «مردنا»: آرامگاهمان (رد گزینه ۲) / «هَذَا»: این (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «صَدَقَ»: راست گفتند (رد گزینه ۴) / «المُرْسَلون»: فرستادگان (رد گزینه‌های ۲ و ۴). (ترجمه)

(هاری پولاری- تبریز)

۲۲- «أهدى» یعنی هدیه داد و چون فعل شرط می‌باشد، بنابراین می‌توانیم آن را مضارع التزامی ترجمه کنیم (هدیه دهد) (رد گزینه ۱) / «يَعْتَذِرُ»: به‌شمار می‌رود - محسوب می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴) (ترجمه)

(هاری پولاری- تبریز)

۲۳- «أَجِبْ» فعل مضارع و صیغه متکلم وحده از باب افعال به معنی (دوست دارم) می‌باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «أَصْدَقَائِي»: دوستانم (رد گزینه ۴) / «بِنَصْحُونِي» فی عیبی: در عیبم نصیحتم می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴) (ترجمه)

(مبیر خاتمی- کامیاران)

۲۴- «كُنْتُ قَدْ قَرَأْتُ»: خوانده بودم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «أَكْبَرُ بِحِيْرَاتٍ»: بزرگترین دریاچه (رد گزینه‌های ۱ و ۴). (ترجمه)

(مبیر خاتمی- کامیاران)

۲۵- «الحاسوبات»: رایانه‌ها (رد گزینه ۲) / «إِن يَسْتَعِدَّ»: اگر استفاده کنند (رد گزینه ۳) / كلمه «بیشتر» اضافی ترجمه شده است (رد گزینه ۴) (ترجمه)

(هاری پولاری- تبریز)

۲۶- «سأل» فعل شرط و «أجاب» جواب شرط می‌باشد و در اسلوب شرط، فعل ماضی را هم می‌توان ماضی و هم می‌توان مضارع ترجمه کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۲: «تَفَكَّرَ» فعل امر می‌باشد (تفکر کن) و نباید آن را با مصدر (تَفَكَّرَ) اشتباه گرفت. گزینه ۳: «يَمْرُزُ» مضارع مجهول می‌باشد (تلخ می‌شود). گزینه ۴: «أَخْضُرَ» با اینکه بر وزن افعال می‌باشد، ولی چون بر رنگ دلالت می‌کند، اسم تفضیل نیست و نباید در ترجمه آن از (تر) استفاده کنیم. (أخضر: سبز) (ترجمه)

(مرتضی کاظم شیروری)

۲۷- «يَنْفَعُ الْآخِرِينَ»: به دیگران سود می‌رساند. (ترجمه)

(مبیر خاتمی- کامیاران)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «المسابقات» (رد گزینه ۱). گزینه ۲: «گفته می‌شود: يُقَالُ» (رد گزینه ۲) گزینه ۴: «ما قیل: عدم مطابقت با الحکمة از لحاظ جنس (رد گزینه ۴) (ترجمه)

ترجمه متن:

گیاه جوجوبا گیاهی بیابانی است که همچون درختی کوچک رشد می‌کند و روغن‌های گران‌قیمتی را تولید می‌نماید که در ساخت داروها و مواد آرایشی وارد می‌شود. جوجوبا از درختان مقاوم با درجه بالا در برابر خشکی است، همان‌طور که گرما یا سرما یا شوری را به درجات بالایی تحمل می‌کند، و به ندرت پیش می‌آید که به بیماری‌ها و آفات حشره دچار شود، که آن را گیاه مناسب برای رشد و زراعت زمین‌های بایر قرار می‌دهد. این درخت عمرش در وطن اصلی‌اش به بیش از صد سال می‌رسد و ارتفاعش گاهی به بیشتر از ۳ متر می‌رسد. از سال‌ها (پیش) ارزش اقتصادی این گیاه که حاوی روغن خالصی است که در ویژگی‌هایش شبیه روغن کبد نهنگ است و ممکن است در بسیاری از صنعت‌ها جای آن را بگیرد، شناخته شده است. این روغن به خاطر خواص شیمیایی مشابهش با روغنی طبیعی که بدن ترشح کرده و پوست و مو را مرطوب می‌نماید و چشم و خشکی‌اش را درمان می‌کند، به کار گرفته می‌شود.

(مریم شمیرانی)

۱۵- خورشید وش / ماه رخ / زهره جبین / یاقوت لب اسنگدل / ۵ تشبیه
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «شفقگون / شفق سان / شعله آه ← ۳ تشبیه
گزینه ۲: «چو ماه آتشین / روی چون گلستان ارم / خلیل آسا ← ۳ تشبیه
گزینه ۴: «او مانند تنگ شکر / او مانند سودای سر / او مانند سیمبر / بر مانند سیم ← ۴ تشبیه (فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

(مرتضی منشاری)

۱۶- در گزینه «۴» جمله وابسته وجود ندارد و «چون» در هر دو مصراع به معنای «مانند» حرف اضافه است و «که» در هر دو مصراع ضمیر است و نقش نهادی دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «بیا که از چشم بیمارت هزاران درد برچینم
جمله هسته حرف پیوند جمله وابسته
گزینه ۲: «باغبان را چه تفاوت کند ار بلبل مست بسراید سحری برطرف گلزارش
جمله هسته حرف پیوند جمله وابسته
گزینه ۳: «دست ز دامن نکنیمت رها تا به گریبان نرسد دست مرگ
جمله هسته حرف پیوند جمله وابسته (فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

(امیر افضلی)

۱۷- «شکفته» مسند و «شد» فعل اسنادی است.

فعل مجهول در گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کرده آمد = کرده شد
گزینه ۳: «شنیده شود (در مصراع اول، «شود» فعل اسنادی و «چو دیده» مسند است).
گزینه ۴: «دروده نشد - ربوده نشد

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۲۱)

(مریم شمیرانی)

۱۸- شاعر معتقد است که روزی هر کس نه با تلاش که با توکل و اعتماد به روزی‌رسانی خدا می‌رسد؛ درحالی‌که در گزینه‌های دیگر توصیه شده است که باید برای کسب رزق کوشش کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «صدف با یک دهن گشودن گنجینه گوهر می‌شود، آدمی هم باید برای کسب روزی از صدف کمتر نباشد و هرچند کم، تلاش کند.
گزینه ۳: «درست است که رزق هر کس مقسوم است اما در طلب روزی نباید تبلی کرد.
گزینه ۴: «رزق هر کس چون شیر مادر آماده است، اما باید برای کسب آن کوشید. (فارسی ۲، مفهوم، ترکیبی)

(مرتضی منشاری)

۱۹- در بیت «الف» آرزوی شاعر همراه شدن با یار است. در بیت «ج» دلگیری از یاران بیان شده است و شاعر آرزوی صحبت اغیار و بیگانگان را دارد.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۶۵)

(امیر افضلی)

۲۰- مجنون بیت سؤال و سعدی هر دو ادعای مشابهی دارند: عشق با جان و سرشتشان آمیخته شده است. یکی سرشتش با عشق پرورده شده و دیگری شور عشق با شیری که در کودکی خورده در رگ و جانش جای گرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «حسن معشوق خداداد است، اما این عاشق است که به حسن او رونق داده است.
گزینه ۲: «بنده کسی هستم که عاشق است و شاگرد اندیشه کسی هستم که در راه محبت گام برمی‌دارد.
گزینه ۴: «بی‌دوام بودن خوشی‌ها و برخورداری‌های دنیایی (فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۵۵)

۳۵- (سیر مفعول مرتضوی)

«ظرف»: هر آن چه که برای غذا یا نوشیدنی به کار گرفته می شود!

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: دستبند: زینتی از طلا یا نقره که زنان در پاهایشان می پوشند!
گزینه «۲»: کاروان (شترسواران یا اسب سواران): گروهی از مردم که در بیابان با ماشین ها سفر می کنند!
گزینه «۴»: با نمک: ویژگی هایی که مردم آن ها را بسیار دوست دارند!

(مفهوم)

۳۶- (هاری پولاری - تبریز)

«الاعلی و الاسفل» اسم تفضیل می باشند.

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: «أعلم» فعل مضارع صیغه متکلم وحده به معنی (می دانم) می باشد.
گزینه «۲»: «أفضل» فعل امر به معنی (بخشش کن) می باشد.
گزینه «۳»: «الخير» در اینجا به معنی (خوبی) می باشد.

(قواعد اسم)

۳۷- (هاری پولاری - تبریز)

اگر جواب شرط (جمله اسمیه، فعل امر، فعل نهی) باشد، باید حرف (ف) قبل از جواب شرط استفاده شود و گرنه اسلوب شرط نمی شود.

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: تقدّم (فعل شرط) / تجدد (جواب شرط)
گزینه «۳»: يتفكر (فعل شرط) / يشاهد (جواب شرط)
گزینه «۴»: شكوت (فعل شرط) / نحن (جواب شرط)

(انواع جملات)

۳۸- (مرتضی کاظم شیروری)

«حارب» فعل امر مزید باب مفاعلة از فعل «يُحارب» به (معنای مبارزه کن)، می باشد. باید توجه داشته باشیم که اسم فاعل یا فعل امر اشتباه نشود.

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: «مؤلفوها» در اصل (مؤلفون) بوده که اسم فاعل است و چون مضاف واقع شده، نون آن حذف شده است (نکته: اسم مثنی و جمع مذکر سالم هرگاه مضاف واقع شوند، نون آن ها حذف می شود).
گزینه «۲»: «الطلاب» مفردش (طالب) بر وزن فاعل اسم فاعل است.
گزینه «۴»: «مفتحة» به معنای (گشوده شده) اسم مفعول است.

(قواعد اسم)

۳۹- (مرتضی کاظم شیروری)

«أحسن» مفعول و منصوب است. اسم تفضیل در بقیه گزینه ها خبر و مرفوع می باشد. در گزینه «۱» «أرحم»، در گزینه «۲» «خیر و أئمن» و در گزینه «۳» «أفضل» خبر هستند.

(قواعد اسم)

۴۰- (تویرامسکی)

فعل ماضی را در صورتی که فعل شرط و یا جواب شرط باشد و قبل از آن ادات شرط به کار رفته باشد، می توان مضارع (التزامی یا اخباری) ترجمه کرد. در گزینه «۲» حرف «ما» نافی است و فعل ماضی پس از خود را منفی کرده است. در سایر گزینه ها جمله شرطیه داریم و افعال ماضی آن ها را می توان به صورت مضارع ترجمه کرد.

(انواع جملات)

۲۹- (سیر مفعول مرتضوی)

ترجمه عبارت گزینه «۳»: ممکن است درخت جوجوبا با آب های شور تغذیه کند!

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: صنعت دارو روغن جوجوبا را به جای روغن کبد نهنگ به کار می گیرد!
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: درخت گیاه جوجوبا از درختان خشک است و اهمیت مادی دارد!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: درخت جوجوبا فقط در مناطق گرم می تواند رشد کند!
(درک مطلب)

۳۰- (سیر مفعول مرتضوی)

گزینه نادرست را در مورد روغن گیاه جوجوبا مشخص کنید:

ترجمه عبارت گزینه «۲»: برخی از مردم آن را به عنوان غذا می خورند! نادرست است.

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: به خاصیت های شیمیایی اش ممتاز است!
گزینه «۳»: ترجمه عبارت: از سلامتی پوست و مو حفاظت می کند!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: گاهی کمبود ترشح روغنی طبیعی را جبران می نماید!
(درک مطلب)

۳۱- (سیر مفعول مرتضوی)

درخت جوجوبا برای کشت در بیابان ها مناسب است....

ترجمه گزینه «۴»: زیرا آن از درختان کهنسال در میان درختان دنیاست! که ارتباطی ندارد.

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: به دلیل مقاومت بالایش در برابر بیماری ها و نیاز کمش به آب!
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: زیرا آن درختی با تحمل زیاد در برابر شرایط سخت محیط است!
گزینه «۳»: ترجمه عبارت: پس زندگی آن بدون نیاز به توجهی زیاد، ادامه پیدا می کند!
(درک مطلب)

۳۲- (سیر مفعول مرتضوی)

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: «مصدر ...» نادرست است. «المقاومة» در اینجا اسم فاعل است.
گزینه «۲»: «فعله المضارع: يقوم، مضاف الیه» نادرست است، «المقاومة» اسم فاعل از فعل مضارع ثلاثی مزید «يقاوم» است. هم چنین نقش صفت را دارد.
گزینه «۴»: «اسم مفعول، مبنی» نادرست است.

(تفلیل صرفی و ملل اعرابی)

۳۳- (سیر مفعول مرتضوی)

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۲»: «معلوم ...» نادرست است. فعل داده شده مجهول است.
گزینه «۳»: «مصدره علی وزن «افتعال» نادرست است. مصدرش بر وزن «استفعال» است.
گزینه «۴»: «مفعوله: هذا الزيت» نادرست است.

(تفلیل صرفی و ملل اعرابی)

۳۴- (مرتضی کاظم شیروری)

«الملمع» خطاست و صحیح آن «الملمع» اسم مفعول از فعل ثلاثی مزید باب تفعیل می باشد. «ملمع» به معنای درخشان (گونه ای شعر که بخشی فارسی و بخشی زبانی دیگر است. این آرایه را تلمیع گویند)

توجه: در مبحث ضبط حرکات بیشتر به حرکات های میانی کلمه ها دقت شود. این کلمه ها غالباً در اسم فاعل، اسم مفعول، اسم های مثنی و جمع و نیز فعل های مزید دیده می شود.
(ضبط حرکات)

دین و زندگی ۳ و ۲

۴۱-

(مفسر رضایی بقا)

سخن امام کاظم (ع) که فرمود: «اگر بنده می‌بود، بندگی می‌کرد و حرمت صاحب خود را نگه می‌داشت» بر قلب بشربن حارث که تا آن روز در زمره اشراف‌زادگان و عیاشان قرار داشت، اثر کرد، در حضور امام توبه نمود و تا زنده بود، به پیمان خویش وفادار ماند و در سبک مردان پرهیزکار (متقی) و خداپرست (موحد) درآمد. (دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۹۹)

۴۲-

(مفسر رضایی بقا)

امام باقر (ع) به یکی از یاران خود فرمود: «... پس مؤمن، باید بعد از توبه کردن، عمل را از نو آغاز کند و زندگی را از سر گیرد. البته آگاه باشد که این امتیاز فقط برای اهل ایمان است.» امام به محمد بن مسلم فرمود: «هر وقت مؤمن با استغفار و توبه به سوی خدا بازگردد، خدا هم با بخشش به سوی او باز می‌گردد.» سپس امام این آیه را خواند: «اوست که توبه بندگانش را می‌پذیرد و گناهان را می‌بخشد و می‌داند که چه می‌کنید.»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۲)

۴۳-

(مرتضی مفسر کبیر)

در ادامه عبارت شریفه «لا تَقْتُلُوا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ» از رحمت الهی ناامید نباشید» می‌خوانیم که «آن الله یغفر الذنوب جمیعاً: خداوند همه گناهان را می‌بخشد.» پس ناامیدی از رحمت حق معنا ندارد و امام علی (ع)، درباره توبه و پاکی و تخلیه دل از گناهان می‌فرماید: «التوبة تطهر القلوب و تغسل الذنوب.»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۱)

۴۴-

(مفسر بیانی)

اگر مردم کوتاهی کنند (قصور مردم در اصلاح جامعه) و اقدامات دلسوزان جامعه به جایی نرسد و به تدریج انحراف از حق ریشه بدواند، اصلاح گناهان اجتماعی مشکل می‌شود و نیاز به تلاش‌های بزرگ و فعالیت‌های اساسی و زیربنایی پیدا می‌شود، تا آن‌جا که ممکن است نیاز باشد انسان‌های بزرگی جان و مال خود را تقدیم کنند تا جامعه را از تباهی برهاند و مانع خاموشی کامل نور هدایت شوند.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۶)

۴۵-

(مفسر رضایی بقا)

دوره جوانی، دوره انعطاف‌پذیری، تحول و دگرگونی است، نه دوره تثبیت خوی‌ها و خصلت‌ها. (رد قسمت دوم گزینه‌های «۱» و «۳»)

صفات ناپسندی که در ما پدید می‌آیند، شبیه ریشه‌های نهالی هستند که در ابتدا نفوذ کمی در خاک دارد؛ اما هر قدر زمان می‌گذرد، نفوذ آن بیشتر می‌شود و قوی‌تر می‌گردد تا جایی که کندن آن درخت بسیار سخت می‌شود. بنابراین باید فرصت توبه در زمان جوانی را مغتنم شماریم، زیرا بهترین زمان برای توبه، دوره‌ای است که امکان توبه بیشتر و انجام آن آسان‌تر و جبران گذشته راحت‌تر است. رسول خدا (ص) درباره توبه در جوانی می‌فرماید: «کسی نزد من محبوب‌تر از جوان توبه‌کار نیست.»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۷)

۴۶-

(مفسر رضایی بقا)

یکی از حیل‌های شیطان برای کشاندن انسان به شقاوت این است که او را گام‌به‌گام و آهسته به سمت گناه می‌کشاند تا در این فرایند تدریجی، متوجه زشتی گناه و قبح آن نشود و اقدام به توبه نکند. شیطان چنان به‌صورت تدریجی انسان را به سوی گناه پیش می‌برد که فرد خود را غرق در فساد و آلودگی می‌بیند.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۴)

۴۷-

(مفسر آقاصالح)

توبه نه تنها گناهان را پاک می‌کند: «تغسل الذنوب»، بلکه اگر ایمان و عمل صالح نیز به دنبال آن بیاید، گناهان را به حسنات تبدیل می‌کند. خداوند می‌فرماید: «کسی که بازگردد و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد، خداوند گناهان آنان را به حسنات تبدیل می‌کند، زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است.»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۱)

۴۸-

(مفسر رضایی بقا)

مفهوم بیت مذکور، ناامید نشدن از کرامت و لطف خداوند است که همواره بندگان گنجهار را امیدوار نگه می‌دارد. زیرا آدمی، هر قدر هم که بد باشد، اگر واقعاً توبه کند و نادم و پشیمان شود، حتماً خداوند توبه‌اش را می‌پذیرد.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۳)

۴۹-

(مرتضی مفسر کبیر)

درست است که تمام طول عمر انسان، ظرف زمان توبه است، ولی بهترین زمان برای توبه، زمانی است که امکان توبه بیش‌تر و جبران گناه آسان‌تر است. تکرار توبه، اگر واقعی باشد، نه تنها به معنی دور شدن از خداوند نیست، بلکه موجب محبوب شدن انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می‌شود. خداوند می‌فرماید: «آن الله یحب التوابین و یحب المتطهرین»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۷)

۵۰-

(مفسر آقاصالح)

حیله تسویف برای جوانان یک دام است و سبب عادت شخص جوان به گناه می‌شود، به طوری که ممکن است ترک گناه برایش سخت گردد. درست است که هر وقت برگردیم خدا قبولمان می‌کند (در توبه همیشه باز است)، اما اگر انسانی غرق گناه شود، دیگر معلوم نیست که میل به توبه پیدا کند (تمایل قلبی به توبه، امری پایدار نیست).

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۳)

۵۱-

(سیرامسان هنری)

آیه ۸۵ سوره آل عمران: «و من ینتغ غیر الاسلام دیناً فلن یقبل منه و هو فی الآخرة من الخاسرین: و هر کس که دینی جز اسلام اختیار کند، هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیان‌کاران خواهد بود.»

(دین و زندگی ۲، درس ۳، صفحه ۳۳۳)

۵۲-

(مفسر رضایی بقا)

سخن امام خمینی (ره) در مورد دور کردن شرک از حیات جامعه مسلمانان، به نفی حاکمیت طاغوت اشاره دارد که با آیه «یریدون ان یتحاکموا الی الطاغوت و قد امروا ان یتقوا به» مرتبط است.

آیه «اللّه اعلم حیث یجعل رسالته: خداوند بهتر می‌داند رسالتش را کجا قرار دهد»، علم الهی در تشخیص عصمت انبیا را بستر ساز انتخاب (اصطفای) آنان به رسالت معرفی می‌نماید.

(دین و زندگی ۲، درس ۵، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۱)

۵۳-

(مفسر رضایی بقا)

قرآن کریم، معجزات و کارهای خارق‌العاده انبیا را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت می‌خواند که در عبارت قرآنی «آتی قد جئتکم بآیة من ربکم»: «من با نشانه‌ای از پروردگارتان نزد شما آمده‌ام.»

(دین و زندگی ۲، درس ۴، صفحه ۴۱)

۵۴-

(مهمر رضایی/بقا)

یکی از جلوه‌های سخت‌کوشی و دلسوزی پیامبر (ص) در هدایت مردم، این بود که به یارانش امر می‌فرمود: «اگر در بحبوحه جنگ، یکی از مشرکان خواست تا در مورد حقیقت اسلام مطالبی بدانند، او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود، اگر اسلام را پذیرفت، او هم برادر دینی شماست و اگر قبول نکرد، او را به جایی که احساس امنیت می‌کند، برسانید و پس از آن از خدا برای غلبه بر او یاری بخواهید.»

(دین و زندگی ۲، درس ۶، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

۵۵-

(مهمر رضا فرهنگیان)

به سبب ویژگی‌های فطری مشترک، خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها عنایت کرده تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است، برساند. لازمه استقرار و ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است.

(دین و زندگی ۲، درس ۲، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۵۶-

(مهمر بختیاری)

آیه «فَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ...» به انسجام درونی در عین نزول تدریجی قرآن اشاره دارد و بیانگر این نکته است که اگر قرآن از جانب غیر خدا بود، ناسازگاری و اختلاف زیادی در آن یافت می‌شد. (دین و زندگی ۲، درس ۴، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۵۷-

(مهمر رضایی/بقا)

با توجه به ترجمه آیه: «ما همچنان که به نوح و پیامبران بعد از او وحی کردیم، به تو [انبیا] وحی کردیم»، پیامبر اکرم (ص) ادامه‌دهنده راه همه انبیاست و وحی الهی به او، وحی به همه پیامبران بوده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۲، صفحه ۲۲)

۵۸-

(ابوالفضل امیرزاده)

نیازهای اساسی انسان، برآمده از سرمایه‌های ویژه‌ای است که خداوند به انسان عطا کرده است. این نیازها به تدریج به دل‌مشغولی، دغدغه و بالاخره به سؤال‌هایی تبدیل می‌شوند که انسان تا پاسخ آن‌ها را نیابد، آرام نمی‌گیرد. پس آرامش نتیجه یافتن پاسخ سؤال‌های ناشی از نیازهای اساسی است، نه صرفاً حرکت به‌سوی پاسخ آن‌ها.

(دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه ۷)

۵۹-

(امیرمسین همتی)

عرض تبریک به امام علی (ع) ← بیان حدیث غدیر
بلند شدن صدای تکبیر یاران ← اعلام مصداق آیه ولایت

(دین و زندگی ۲، درس ۷، صفحه‌های ۸۵، ۸۸ و ۸۹)

۶۰-

(محبوبه ایتسام)

پاسخ به سؤال‌های اساسی باید دو ویژگی داشته باشد: هم کاملاً درست و قابل اعتماد باشد و هم همه‌جانبه باشد. نیازهای متعالی به تدریج به دل‌مشغولی و دغدغه تبدیل می‌شوند.

(دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه‌های ۷ و ۹)

زبان انگلیسی ۲ و ۳

۶۱-

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «کاملاً واضح است؛ اگر ما با صدای بلند به آواز خواندن ادامه می‌دادیم، به چنان روش بی‌دقتی که داشتیم آن موقع انجام می‌دادیم، مطمئنم که همسایه‌های ما، خصوصاً آن‌ها که در خانه بغلی زندگی می‌کنند، خوشحال نمی‌بودند.»

نکته مهم درسی

در بخش اول جمله بعد از "if"؛ زمان گذشته ساده استفاده شده است، پس در بخش دوم باید از آینده در گذشته ساده استفاده کنیم تا شرطی نوع دوم تشکیل شود. با این توضیح، گزینه‌های ۲ و ۴ که گذشته ساده و آینده هستند، قطعاً رد می‌شوند. در گزینه «۱»، جای "be" درست نیست.

۶۲-

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «الف: چند دانش‌آموز در کلاس حضور دارند؟»
ب: تعداد زیادی حاضرند.»

"students" اسم قابل شمارش است، بنابراین نمی‌تواند با کلماتی مانند "much, little, a little" به‌کار رود (دلیل نادرستی گزینه‌های «۳» و «۴»، نکته مهم این سؤال آن است که "a lot of" صفت است و بنابراین باید قبل از یک اسم به‌کار رود (دلیل نادرستی گزینه «۲»). اما "a lot" قید است و بعد از فعل "are" در این جمله می‌تواند استفاده شود.

(گراهر)

۶۳-

(ساسان عزیزی نژاد)

ترجمه جمله: «او بازیگری است که دارای استعداد و مهارت واقعی است و توانایی این را دارد که تأثیری واقعی و ماندگار را در بالاترین حد بگذارد.»

(۱) دستری
(۲) نظر، عقیده
(۳) کمک، یاری
(۴) مهارت

(واژگان)

۶۴-

(آناهیتا اصغری)

ترجمه جمله: «لغاتی که پرتکرارتر هستند در فرهنگ‌های لغات جلوتر از لغاتی چیده شده‌اند که غالباً استفاده نمی‌شوند.»

(۱) اضافه
(۲) اعتیاد
(۳) عادت
(۴) تکرار

(واژگان)

۶۵-

(ساسان عزیزی نژاد)

ترجمه جمله: «دولت در اقدام برای فراهم کردن مکان‌های مخصوص برای ورزش و تفریح برای جوانان خیلی موفق نبوده است.»

(۱) احترام
(۲) پُرس غذا
(۳) اقدام، اندازه
(۴) دارو، پزشکی

نکته مهم درسی

به عبارت "take measure" (اقدام کردن) توجه کنید.

(واژگان)

۶۶-

(آناهیتا اصغری)

ترجمه جمله: «پسری که ما دعوت کرده بودیم در مهمانی به‌طور مناسبی رفتار نکرد و هیچ توضیحی برای رفتار بدش نداد.»

(۱) توضیح
(۲) مقایسه
(۳) رابطه
(۴) متن

نکته مهم درسی

به عبارت "give an explanation" به معنای «توضیح دادن، توجیه کردن» دقت کنید.

(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

ابن سینا، هم‌چنین معروف به "Avicenna" در غرب، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین طبیبان و دانشمندان ایرانی همه دوران‌ها محسوب می‌شود. او هم‌چنین فیلسوفی بزرگ بود. او در سال ۹۸۰ بعد از میلاد مسیح متولد شد. در دوران کودکی، او انواع مختلفی از آموزش را دریافت کرد. او در سن ۱۰ سالگی، قرآن مقدس را حفظ کرد. او مؤلف ۴۵۰ کتاب درباره دامنه گسترده‌ای از موضوعات بود. بسیاری از این کتاب‌ها درباره فلسفه و طب هستند. او به‌عنوان پدر طب جدید محسوب می‌شود. جورج سارتون، ابن سینا را «مشهورترین دانشمند اسلام و یکی از مشهورترین دانشمندان همه نژادها، مکان‌ها و زمان‌ها» نامید. معروف‌ترین آثار او «کتاب شفا» و «اصول طب» (هم‌چنین معروف به قانون) می‌باشد. آن‌ها به زبان‌های زیادی در سراسر جهان ترجمه شده‌اند. او در سال ۱۰۳۷ درگذشت و در همدان به خاک سپرده شد.

۶۷-

(عبدالرشید شفیعی)

(۱) گرفتن
(۲) نگه داشتن، ادامه دادن
(۳) استخراج کردن
(۴) دریافت کردن

نکته مهم درسی

به عبارت "receive education" (آموزش دیدن) توجه کنید.

(کلوزتست)

۷۴- (علی شکوهی)
ترجمه جمله: «کلمه "it" که در پاراگراف دوم زیر آن خط کشیده شده است، به گرفتگی عضلانی اشاره دارد.» (درک مطلب)

۷۵- (علی شکوهی)
ترجمه جمله: «نویسنده متن به خواننده هشدار می‌دهد که نجات‌دهندگان ممکن است با قربانی به زیر [آب] کشیده شوند.» (درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب دوم:

کوسه‌ها نقش بسیار مهمی در اقیانوس‌های ما ایفا می‌کنند و برای کل اکوسیستم (زیست‌بوم) ما ضروری‌اند. حدود ۴۰۰ گونه کوسه وجود دارد. آن‌ها با ماهی‌های دیگر تفاوت دارند، چون آن‌ها استخوان‌بندی منحصربه‌فردی دارند که از غضروف، ماده‌ای انعطاف‌پذیر و سبک‌تر، ساخته شده است. این غضروف به خم شدن و چرخش بدن آن‌ها در آب کمک می‌کند. افراد زیادی از کوسه‌ها می‌ترسند و از آن‌ها دوری می‌کنند، اما اکثر گونه‌های کوسه‌ها بی‌خطر محسوب می‌شوند. یک کوسه باید بیشتر وقتش را صرف شکار کردن طعمه کند. آن باید خیلی سریع باشد. به‌طور کلی، آن می‌تواند با سرعتی بیش از ۴۰ مایل بر ساعت شنا کند. یک کوسه می‌تواند از زیر، روی سطح در بالای طعمه بپاید و آن را بگیرد. برای کمک کردن به آن در پیدا کردن طعمه، کوسه حس بویایی شگفت‌انگیزی دارد (ده‌هزار برابر بهتر از انسان‌ها). کوسه غذایش را نمی‌جوید. او قطعه‌های بزرگ را تکه‌تکه می‌کند و همه آن‌ها را می‌بلعد. آن ردیف‌های زیادی دندان دارد. آن همیشه در حال از دست دادن تعدادی و جایگزین کردن آن‌هاست. هرگونه‌ای از کوسه، شکل دم منحصربه‌فردی دارد. این به اندازه کلی کوسه و هم‌چنین، هدف (کاربرد) دم ربط دارد. کوسه‌ها در حال ناپدیدشدن از اقیانوس‌های جهان هستند. دانشمندان تلاش می‌کنند تا راه‌هایی را برای جلوگیری کردن از این اتفاق پیدا کنند. به‌منظور محافظت کردن از آن‌ها، دانشمندان آن‌ها را به‌طور ایمن می‌گیرند، اندازه‌گیری می‌کنند و یک نمونه خون می‌گیرند. خبر بد این است که آن‌ها در نمونه‌های خون غلظت بالایی از جیوه، آرسنیک و سرب پیدا کرده‌اند. این نمونه‌ها ترازوی دارند که برای زندگی‌شان سمی محسوب می‌شود.

۷۶- (امیرضی مراد)
ترجمه جمله: «برای پاسخ دادن به کدام‌یک از سوالات زیر اطلاعات کافی در متن وجود ندارد؟»
«چه اتفاقی می‌افتد اگر کوسه‌ها منقرض شوند؟» (درک مطلب)

۷۷- (امیرضی مراد)
ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر در متن تعریف شده است؟»
«غضروف (پاراگراف ۱)» (درک مطلب)

۷۸- (امیرضی مراد)
ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر عادات غذایی کوسه‌ها را به بهترین شکل توضیح می‌دهد؟»
«یک کوسه طعمه خود را قطعه قطعه کرده و آن‌ها را می‌بلعد.» (درک مطلب)

۷۹- (امیرضی مراد)
ترجمه جمله: «کدام‌یک از جملات زیر توسط اطلاعات در متن پشتیبانی نمی‌شود؟»
«کوسه‌ها به‌آرامی رشد می‌کنند و سال‌ها طول می‌کشد تا تولیدمثل کنند، که این آن‌ها را بر اثر ماهیگیری بی‌رویه در خطر انقراض قرار می‌دهد.» (درک مطلب)

۸۰- (امیرضی مراد)
ترجمه جمله: «آخرین پاراگراف متن شامل موارد زیر است، به استثنای پیشنهادات.»
(درک مطلب)

۶۸- (عبدالرشید شفیعی)
(۱) حافظه
(۲) ذهن
(۳) قلب
(۴) مغز

نکته مهم درسی

اصطلاح "learn something by heart" به معنای «چیزی را حفظ کردن» است.

۶۹- (عبدالرشید شفیعی)
(۱) اصل، قاعده
(۲) دامنه، حوزه
(۳) ارزش
(۴) آزمایش

نکته مهم درسی

چون "they" مفعول است و فاعل جمله مشخص نیست، فعل باید به‌شکل مجهول در زمان حال کامل یعنی "have been translated" باشد. هیچ‌یک از سه گزینه دیگر فعل‌هایشان به‌شکل مجهول نیستند.

۷۱- (عبدالرشید شفیعی)
(۱) و
(۲) اما
(۳) بنابراین
(۴) یا

نکته مهم درسی

برای افزودن اطلاعات جدید به جمله اول از کلمه ربط "and" استفاده می‌کنیم. "but" برای بیان تضاد و مغایرت، "so" برای نتیجه‌گیری و "or" برای انتخاب از بین دو عمل به‌کار می‌رود.

ترجمه متن درک مطلب اول:

احتمالاً شناگران بیشتری به‌خاطر گرفتگی عضلات غرق شده‌اند تا به دلایل دیگری و فقط آن‌هایی که دچار آن شده‌اند می‌توانند قدرت مرگبار آن را تصور کنند. حتی شناگران خوب وقتی گرفتار گرفتگی عضلانی شوند، به‌خاطر غلبه درد ناگهانی بر آن‌ها فوراً غرق می‌شوند و هیچ چیز به‌جز حضور ذهن نمی‌تواند قربانی را نجات دهد.

ناحیه‌ای که معمولاً این گرفتگی حس می‌شود در ساق پاست و آن گاهی دارای چنان قدرتی است که باعث می‌شود عضلات سفت و قلمبه شوند. در چنین شرایطی فقط یک روش اقدام وجود دارد: فوراً به پشت برگردیم؛ پاها را به سمت بالا بگیریم؛ به درد بی‌توجه شویم و با درایت محل گرفتگی را با یک دست مالش دهیم، در حالی که با دست دیگر به سمت ساحل پارو می‌زنیم.

دادن این دستورات بسیار ساده است، اما انجامشان بسیار مشکل است. به‌نظر می‌رسد که این گرفتگی، فرد مبتلا را دچار درد و ترس بسیار زیادی می‌کند. بنابراین، روش نجات دادن فردی که به‌دلیل گرفتگی عضلانی در حال غرق شدن است به تمرین زیادی نیاز دارد. مشکل اصلی در این واقعیت نهفته است که فردی که در آب عمیق نمی‌تواند شنا کند، احساس می‌کند که انگار دارد از هوا به پایین پرتاب می‌شود و در نتیجه ناخودآگاه به نزدیک‌ترین چیز چنگ می‌زند. اگر وی موفق شود کسی را که سعی دارد نجاتش دهد، بگیرد، احتمالاً هردو با هم غرق خواهند شد. همه نوع اقدام احتیاطی را باید به‌کار گرفت تا از چنین مصیبتی پیشگیری شود؛ غریق را همیشه باید از پشت سر گرفت و به سمت جلو هل داد.

۷۲- (علی شکوهی)
ترجمه جمله: «مطابق متن، اگرچه روش درست اقدام برای گرفتگی عضلانی ساده است، اجرای آن ساده نیست.» (درک مطلب)

۷۳- (علی شکوهی)
ترجمه جمله: «از متن می‌توان فهمید که نیروی گرفتگی عضلانی آن‌قدر زیاد است که فقط قربانیان قبلی می‌توانند آن را تصور کنند.» (درک مطلب)

ریاضی و آمار (۳)

(امیر زراندوز)

-۸۶

$$b_n = \sqrt{n^2 + 21} \xrightarrow{n=1} b_1 = \sqrt{1^2 + 21} = \sqrt{22} = 11$$

$$a_{n+1} = 2a_n \Rightarrow \begin{cases} n=1 \Rightarrow a_2 = 2a_1 = 2\sqrt{2} \\ n=2 \Rightarrow a_3 = 2a_2 = 2(2\sqrt{2}) = 4\sqrt{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{b_1}{a_3} = \frac{11}{4\sqrt{2}}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(کوروش داوری)

-۸۷

الگوی داده شده را دنبالهٔ مربعی می‌گویند و جملات آن به صورت زیر است:

$$a_n = n^2 \Rightarrow 1^2, 2^2, 3^2, 4^2, 5^2, \dots$$

$$\text{جملات دنبالهٔ مربعی} = \{1, 4, 9, 16, 25, \dots\}$$

تفاضل هر دو جملهٔ متوالی را به دست می‌آوریم:

$$a_2 - a_1 = 4 - 1 = 3$$

$$a_3 - a_2 = 9 - 4 = 5$$

$$a_4 - a_3 = 16 - 9 = 7$$

$$a_5 - a_4 = 25 - 16 = 9$$

$$\Rightarrow 3, 5, 7, 9, \dots \Rightarrow a_n = 2n + 1$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(فسین اسغینی)

-۸۸

$$a_n = \begin{cases} \frac{1}{n} - 1, & \text{زوج } n \\ n + 1, & \text{فرد } n \end{cases}$$

$$\text{فرد } n=1: a_1 = 1 + 1 = 2$$

$$\text{زوج } n=2: a_2 = \frac{1}{2} - 1 = -\frac{1}{2}$$

$$\text{فرد } n=3: a_3 = 3 + 1 = 4$$

$$\text{زوج } n=4: a_4 = \frac{1}{4} - 1 = -\frac{3}{4}$$

$$\text{فرد } n=5: a_5 = 5 + 1 = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(فسین اسغینی)

-۸۹

$$n=1: a_1 = \frac{1}{2} \left(a_1 + \frac{k}{a_1} \right) \xrightarrow{a_1=k} a_2 = \frac{1}{2} \left(k + \frac{k}{k} \right) = \frac{1}{2} (k+1) = \frac{k+1}{2}$$

$$n=2: a_2 = \frac{1}{2} \left(a_2 + \frac{k}{a_2} \right) \xrightarrow{a_2 = \frac{k+1}{2}} a_3$$

$$= \frac{1}{2} \left(\frac{k+1}{2} + \frac{k}{\frac{k+1}{2}} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{k+1}{2} + \frac{2k}{k+1} \right) \Rightarrow a_3 = \frac{(k+1)^2 + 4k}{4(k+1)}$$

طبق فرض $a_3 = \frac{\gamma}{4}$ است. پس داریم:

$$\frac{(k+1)^2 + 4k}{4(k+1)} = \frac{\gamma}{4} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} (k+1)^2 + 4k = \gamma(k+1)$$

$$\Rightarrow k^2 + 2k + 1 + 4k - \gamma k - \gamma = 0$$

(علی هاشمی)

-۸۱

$$\frac{2n+1}{n-1} = \frac{4}{1} \Rightarrow 2n+1 = 4n-4 \Rightarrow n=5$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(عمیرضا سفودی)

-۸۲

$$a_{n+1} = a_n + 2(-2)^n \Rightarrow \begin{cases} n=1 \Rightarrow a_2 = a_1 + 2(-2)^1 \xrightarrow{a_1=-1} a_2 = -1 - 4 = -5 \\ n=2 \Rightarrow a_3 = a_2 + 2(-2)^2 \xrightarrow{a_2=-5} a_3 = -5 + 8 = 3 \\ n=3 \Rightarrow a_4 = a_3 + 2(-2)^3 \xrightarrow{a_3=3} a_4 = 3 - 16 = -13 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(علی هاشمی)

-۸۳

$$a_1 = 1$$

$$n=1 \Rightarrow a_2 = 2 \times 1 + 1^2 = 3$$

$$n=2 \Rightarrow a_3 = 2 \times 3 + 2^2 = 6 + 4 = 10$$

$$n=3 \Rightarrow a_4 = 2 \times 10 + 3^2 = 20 + 9 = 29$$

$$\Rightarrow \frac{a_4 + 1}{a_3} = \frac{29 + 1}{10} = \frac{3}{1}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(علی هاشمی)

-۸۴

$$a_1 = 2$$

$$n=1 \Rightarrow a_2 = 2 - 1 = 1$$

$$n=2 \Rightarrow a_3 = 2 \times (1) = 2$$

$$n=3 \Rightarrow a_4 = 2 - 1 = 1$$

$$n=4 \Rightarrow a_5 = 2 \times (1) = 2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(محمّد بمیرایی)

-۸۵

جملهٔ عمومی الگوی زیر را می‌توان به صورت زیر به دست آورد:

$$a_1 = 1 = \frac{1 \times 2}{2}$$

$$a_2 = 1 + 2 = 3 = \frac{2 \times 3}{2}$$

$$a_3 = 1 + 2 + 3 = 6 = \frac{3 \times 4}{2}$$

$$a_4 = 1 + 2 + 3 + 4 = 10 = \frac{4 \times 5}{2}$$

⋮

$$\Rightarrow a_n = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$\Rightarrow a_8 = \frac{8 \times 9}{2} = 36, a_9 = \frac{9 \times 10}{2} = 45$$

$$\Rightarrow a_8 + a_9 = 36 + 45 = 81$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

$$\text{انحراف معیار} = \sqrt{\sigma^2} = \sqrt{4} = 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۴)

۹۶- (علی هاشمی)

هرگاه میانگین داده‌های کم‌تر از چارک اول و بیش‌تر از چارک سوم برابر باشد، آنگاه تمامی داده‌ها با هم برابر خواهند بود. در نتیجه واریانس و انحراف معیار برابر صفر است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری و نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۴ و ۱۱۴ تا ۱۲۵)

۹۷- (کوروش داوری)

$$\text{آماره مربوط به نمونه آماری است: } \frac{3}{5} = \text{آماره دانش آموزان نمره } 20$$

پارامتر مربوط به کل جامعه است:

$$\frac{6}{15} = \frac{2}{5} = \text{پارامتر دانش آموزان نمره کمتر از } 20$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه ۹۵)

۹۸- (امیر زرا اندوز)

رتبه افراد در کنکور، متغیر کیفی ترتیبی و میزان علاقه به آشپزی نیز متغیر کیفی ترتیبی است.

جنسیت افراد متغیر کیفی اسمی است.

بقیه متغیرهای ذکر شده، همگی کمی با مقیاس نسبتی هستند.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

۹۹- (فاطمه قویمیان)

$$\frac{2a+4+12+10+a+13+10+2+a+2+9+6+8+10+11}{13} = 9$$

$$\Rightarrow 97 + 4a = 13 \times 9 \Rightarrow 4a = 117 - 97 \Rightarrow 4a = 20 \Rightarrow a = 5$$

$$a = 5 \Rightarrow 5 + 3, 12, 2 \times 5 + 2, 5, 10, 13$$

مرتب کردن داده‌ها $\rightarrow 5, 8, 10, 12, 12, 13$

$$\text{مد} = 12 = \frac{10+12}{2} = \text{میان، } 12$$

$$11 + 12 = 23 = \text{مد} + \text{میان}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۴، نمایش داده‌ها، صفحه ۱۲۵)

۱۰۰- (مهمیر بفرایی)

$$\bar{x}_1 = \frac{4+6+3+7+5}{5} = 5$$

$$\sigma_1^2 = \frac{(4-5)^2 + (6-5)^2 + (3-5)^2 + (7-5)^2 + (5-5)^2}{5}$$

$$= \frac{1+1+4+4+0}{5} = 2$$

$$\bar{x}_2 = \frac{11+15+7+13+9}{5} = 11$$

$$\sigma_2^2 = \frac{(11-11)^2 + (15-11)^2 + (7-11)^2 + (13-11)^2 + (9-11)^2}{5}$$

$$= \frac{0+16+16+4+4}{5} = 8 \Rightarrow \frac{\sigma_1^2}{\sigma_2^2} = \frac{2}{8} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۴)

$$\Rightarrow k^2 - k - 6 = 0 \Rightarrow (k-3)(k+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k = 3 \\ k = -2 \end{cases} \text{ غق قق}$$

$$\Rightarrow a_7 = \frac{k+1}{2} = \frac{3+1}{2} = 2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

۹۰- (علی شعرايين)

در دنباله فیبوناتچی، مجموع دو جمله متوالی، برابر با جمله بعدی است، پس:

$$(4x+1) + (7x-1) = 12x-5 \Rightarrow 11x = 12x-5 \Rightarrow x = 5$$

$$\Rightarrow 20x - 11 = 100 - 11 = 89$$

۸۹ جمله یازدهم دنباله فیبوناتچی است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

ریاضی و آمار (۱)

۹۱- (مهمیر بفرایی)

۷, ۱۱, ۱۳, ۱۴, ۲۵

داده‌ها را مرتب می‌کنیم: چون تعداد داده‌ها فرد است، داده وسط میانه است: ۱۳ = میان

$$\bar{x} = \frac{7+11+13+14+25}{5} = \frac{70}{5} = 14$$

$$\Rightarrow 14 - 13 = 1 = \text{اختلاف میان و میانگین}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۴)

۹۲- (مهمیر بفرایی)

با توجه به نقطه‌ها تعداد داده‌ها ۲۰ تاست و داده‌های بزرگ‌تر از ۵ برابر ۵ تاست.

$$\text{درصد داده‌های خواسته شده} = \frac{5}{20} \times 100 = 25\%$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۹۳- (رحیم مشتاق نظم)

$$\text{مطابق شکل } Q_3 = 10 \text{ و } Q_1 = 5 \text{، پس: } IQR = Q_3 - Q_1 = 5$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۲۲ تا ۱۲۵)

۹۴- (موسا عفتی)

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم و چارک‌ها را مشخص می‌کنیم:

$$1, 2, 3, 3, 7, 12, 15$$

چارک سوم میانه چارک اول

عدد قبل از چارک اول تنها عدد ۱ می‌باشد. بنابراین میانگین داده‌های باقی‌مانده برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{2+3+3+7+12+15}{6} = \frac{42}{6} = 7$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری و نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۴ و ۱۲۲ تا ۱۲۵)

۹۵- (علی هاشمی)

مجموع اختلاف داده‌ها از میانگین برابر صفر است، بنابراین میانگین داده‌ها برابر ۵۰ است.

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n} = \frac{160}{40} = 4$$

اقتصاد

۱۰۱-

(سارا شریفی)

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، دولت با اعمال سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش نرخ مالیات) با کاهش تقاضای کل، موجب ثبات اقتصادی می‌شود.

بانک مرکزی نیز برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، سیاست کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی انقباضی) را به کار می‌گیرد. به عنوان مثال بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۵)

۱۰۲-

(فاطمه قویمیان)

هزینه‌های اداری: هزینه‌هایی که برای چرخش کار جاری ادارات و نهادها صرف می‌شوند؛ مانند هزینه‌های حمل‌ونقل، اجاره، آب و برق، تلفن و ملزومات اداری مثل کاغذ و قلم.

سرمایه‌گذاری‌های مولد: این گونه سرمایه‌گذاری‌های دولتی باعث ایجاد و استقرار کارخانه‌ها و صنایعی می‌شود که خدمات و کالاهای نهایی مورد نیاز مردم را تولید می‌کنند؛ مانند کارخانه‌های نساجی، خودروسازی، تراکتورسازی و مواد غذایی.

پرداخت‌های انتقالی: هزینه‌هایی است که دولت بلاعوض و به صورت هدمند به منظور تأمین اجتماعی، ایجاد توازن اجتماعی، رفع نابرابری‌ها، حمایت از تولید یا گروه‌های خاص پرداخت می‌کند؛ برای مثال دولت پرداخت‌هایی را برای حمایت از تولیدکننده (یارانه تولید) و یا برای حمایت از نخبگان یا آسیب‌دیدگان ناشی از حوادث طبیعی انجام می‌دهد. پرداخت به روستاییان تحت پوشش طرح شهید رجایی و یارانه‌ای که دولت به منظور ثابت نگه داشتن قیمت‌ها و عرضه کالاهای اساسی به قیمت ارزان می‌پردازد، هم مثال‌های دیگری برای پرداخت‌های انتقالی است.

سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی: این گونه سرمایه‌گذاری‌ها باعث تقویت توان اقتصادی کشور می‌شود و برای به ثمر رسیدن سایر فعالیت‌های اقتصادی بسیار ضروری است. مثل هزینه‌هایی که صرف ساخت و احداث جاده‌ها، خطوط راه‌آهن، شبکه‌های بزرگ آب‌رسانی، سدسازی، ساخت نیروگاه‌ها و کارهایی از این قبیل می‌شود.

(اقتصاد، بودجه و امور مالی دولت، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۱۰۳-

(سارا شریفی)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است. تمامی درآمدهای حاصل از فروش کالا و خدمات شرکت‌های دولتی به استثنای بانک‌ها، بیمه‌های دولتی و برخی سازمان‌های توسعه‌ای به حساب‌های معرفی شده از سوی خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود.

ب) نادرست است. برخی سرمایه‌گذاری‌های تولیدی داخلی یا خارجی دولت با هدف سودآوری است که در این صورت یکی از منابع تأمین درآمد دولت به‌شمار می‌رود.

ج) نادرست است. بهترین راه استقراض، قرض گرفتن از مردم از طریق فروش اوراق مشارکت است.

د) نادرست است.

مالیات بر درآمد اصناف: مالیات مستقیم

عوارض نوسازی: مالیات غیرمستقیم

مالیات بر نقل و انتقالات دارایی: مالیات غیرمستقیم

مالیات بر انواع دارایی: مالیات مستقیم

مالیات بر کالاهای صادر یا وارد شده: مالیات غیرمستقیم

ه) درست است.

و) درست است.

(اقتصاد، بودجه و امور مالی دولت، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۴)

۱۰۴-

(نسرین پیغمبری)

الف) سیاست‌های مالی دولت از دو ابزار درآمدها و مخارج دولت تشکیل شده است.

ب) هر پیشنهاد دولت برای تدوین به سازمان مسئول امور بودجه می‌رود، دوباره به دست دولت برگشته و توسط هیئت دولت تصویب می‌شود. لایحه بودجه، ابتدا توسط کمیسیون بودجه مجلس مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس در جلسه علنی مجلس مطرح می‌شود. پس از تصویب لایحه بودجه در مجلس شورای اسلامی، این لایحه به قانون بودجه تبدیل می‌شود که در تمامی دستگاه‌های دولتی لازم‌الاجراست.

پ) سند تفریح بودجه، دستیابی به اهداف و نیز پایداری دستگاه‌ها به تکالیف بودجه را مشخص می‌سازد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶ و ۱۰۰)

۱۰۵-

(فاطمه قویمیان)

الف)

درصد ۶ = سهم دهک پنجم - سهم دهک هشتم
درصد ۳۰ = (سهم دهک هشتم) × ۲ ⇒
درصد ۲۴ = سهم دهک پنجم + سهم دهک هشتم
درصد ۱۵ = سهم دهک هشتم ⇒

۱۵٪ = سهم دهک هشتم → درصد ۲۴ = سهم دهک پنجم + سهم دهک هشتم

درصد ۹ = سهم دهک پنجم ⇒ درصد ۲۴ = سهم دهک پنجم + ۱۵

درصد ۳ = ۹ × ۱/۳ = سهم دهک دوم ⇒ (سهم دهک پنجم) × ۱/۳ = سهم دهک دوم

(مجموع سهم دهک‌های اول تا نهم) - ۱۰۰ = سهم دهک دهم

۱۰۰ - (۱۱ + ۱۵ + ۹ + ۹ + ۷ + ۵ + ۳ + ۲) = ۱۰۰ - ۶۲ = ۳۸

درصد ۲۱ = ۳۸ - ۱۷ = سهم دهک دهم ⇒

ب) $\frac{21}{100} = \frac{10}{5} = \frac{21}{2}$ = سهم دهک دهم = شاخص توزیع درآمد

ج) در جدول توزیع درآمد هر دهک ۱۰ درصد جمعیت کل کشور را دربرمی‌گیرد. نیمه بالای جامعه یعنی مجموع جمعیت دهک‌های ششم تا دهم که ۵۰ درصد جمعیت کل کشور را تشکیل می‌دهد. بنابراین:

میلیون نفر ۴۰ = نفر ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = $\frac{50}{100} \times 80,000,000$

د) دلار ۲۸۰۰ = $\frac{7}{100} \times 40,000$ = سهم دهک چهارم از درآمد ملی

دلار ۷۲۰۰ = $\frac{18}{100} \times 40,000$ = سهم دهک نهم از درآمد ملی

دلار ۴۴۰۰ = ۷۲۰۰ - ۲۸۰۰ = اختلاف سهم دهک چهارم و نهم از درآمد ملی ⇒

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۰۶-

(سارا شریفی)

الف) فقیر مطلق کسی است که به نیازهای ابتدایی زندگی مانند آب سالم، تغذیه، خدمات بهداشتی، آموزش، پوشاک و سرپناه دسترسی نداشته باشد.

ب) بررسی قسمت «ب» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است. برای محاسبه شاخص دهک‌ها، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در طبقه‌بندی این ده گروه، سطح درآمد از کمترین به بیشترین مدنظر قرار می‌گیرد.

۱۱۰- (نسرین پیغمبری)
الف) تصویب قانون ۵ ساله و هر قانونی ← محور وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد توسط دولت است.
ب و پ) راه‌سازی و ساخت صنایع مادر و هر کارخانه‌ای ← عرضه کالا و خدمات توسط دولت است.
ت و ث) مالیات گذاشتن بر واردات و معاف کردن تولیدکننده داخلی از مالیات ← وضع مقررات و سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد توسط دولت است.

ج) از دیدگاه اقتصاددانان، رفع فقر و حمایت از اقشار کم‌درآمد، راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه‌یافتگی جامعه است؛ زیرا فقر گسترده می‌تواند مانعی بر سر راه پیشرفت همه‌جانبه کشور باشد.

(اقتصاد، دولت و فقر، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۱۱- (اعظم نوری‌نیا)
اولین تجربه داستان‌نویسی سیمین دانشور: آتش خاموش
مجموعه مقاله‌های جلال آل احمد: ارزیابی شتابزده
آثار محمدعلی جمال‌زاده: راه آب‌نامه - تلخ و شیرین - یکی بود، یکی نبود
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۴)

۱۱۲- (اعظم نوری‌نیا)
- آثار احمد محمود: همسایه‌ها، زمین سوخته، مدار صفر درجه
- آثار سیدعلی موسوی گرمارودی: صدای سبزه، خواب ارغوانی، برآشفتن گیسوی تاک، گوشواره عرش
- آثار قیصر امین‌پور: در کوچه آفتاب، تنفس صبح، آینه‌های ناگهان، ظهر روز دهم، دستور زبان عشق، طوفان در پیرانه، بی‌بال پریدن، سنت و نوآوری در شعر معاصر
- آثار علی مؤذنی: ظهور، سفر ششم، ملاقات در شب آفتابی، دلاویزتر از سبز
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۳، ۷۲، ۷۸ و ۸۰)

۱۱۳- (فخرار علی‌نژاد)
داستان‌نویسی فارسی با افرادی چون صادق هدایت نویسنده «سگ ولگرد»، بزرگ علوی نویسنده «چشم‌هایش» و صادق چوبک نویسنده «تنگ‌سیر» گسترش یافت. این گروه موسوم به نویسندگان نسل اول هستند.
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۳)

۱۱۴- (فخرار علی‌نژاد)

تشریح موارد نادرست:

ب) در دوره معاصر ابتدا تقی رفعت و افرادی مانند بانو شمس کسمایی، ابوالقاسم لاهوتی، جعفر خامنه‌ای و در نهایت نیما یوشیج تلاش‌هایی در تغییر شعر فارسی از نظر قالب و محتوا داشتند.
ج) از جمله نویسندگان داستانی نسل انقلاب، می‌توان به علی مؤذنی، سید مهدی شجاعی، احمد دهقان، محمدرضا سرشار، رضا امیرخانی، حبیب احمدزاده و مصطفی مستور اشاره کرد. حمید سبزواری و نصرالله مردانی از شاعران پیشکسوت نسل انقلاب هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۹، ۷۰، ۷۶ و ۷۹)

گزینه «۲»: درست است.

گزینه «۳»: درست است.

گزینه «۴»: نادرست است. با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آن‌ها به کار می‌رود. هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع در آن جامعه نامناسب‌تر است. با توجه به عبارت صورت سؤال، برای به دست آوردن وضعیت توزیع مناسب‌تر در سال بعد باید سهم دهک اول بیشتر از سال گذشته (عددی بزرگتر از ۳) باشد تا شاخص دهک عددی کوچک‌تر از سال قبل شود.

ج) با توجه به نمودار صورت سؤال، در سال ۱۹۹۱ میلادی، ۱۰ درصد ثروتمندان، ۲۵ برابر ۱۰ درصد فقرا درآمد داشته‌اند.

د) توزیع عادلانه درآمدها و کاهش فقر می‌تواند انگیزه قدرتمند همکاری و مشارکت عموم افراد جامعه را در فرایند توسعه سالم اقتصادی ایجاد کند.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۱۰۷-

(کتاب آبی)

الف) اگر با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، توزیع مجدد درآمد به‌گونه‌ای قانونی صورت پذیرد، تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود و اکثریت چشمگیر مردم کاهش می‌یابد.

ب) اصلاح ساختار توزیع درآمد و عادلانه‌تر کردن آن و مقابله با فقر، مستلزم توانمندسازی افراد و به‌ویژه مولد کردن آن‌هاست.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۸)

۱۰۸-

(فاطمه قیومیان)

الف) نرخ ثابت مالیات = محاسبه مالیات بر اساس نرخ B

$$\text{ریال} = 552 = \frac{6900 \times 8}{100} = \text{مالیات ماهیانه فرد}$$

$$\text{ریال} = 6624 = 552 \times 12 = \text{مالیات سالیانه فرد}$$

ب) نرخ تصاعدی = محاسبه مالیات بر اساس نرخ A

$$\text{ریال} = 690 = \frac{6900 \times 10}{100} = \text{مالیات ماهیانه فرد}$$

مالیات ماهیانه = درآمد ماهیانه = مانده خالص ماهیانه فرد

$$\text{ریال} = 6210 = 6900 - 690$$

(اقتصاد، پوره و امور مالی دولت، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۰۹-

(کتاب آبی)

با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آن‌ها به کار می‌رود. هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

$$A = 5 = \frac{20}{4} = \text{شاخص توزیع درآمد در کشور}$$

$$B = 3 = \frac{24}{8} = \text{شاخص توزیع درآمد در کشور}$$

$$C = 6 = \frac{30}{5} = \text{شاخص توزیع درآمد در کشور}$$

$$D = 7 = \frac{21}{3} = \text{شاخص توزیع درآمد در کشور}$$

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۱۵-

(تسرین عقی پرست)

فعلاتن فعلن ← «خود از این سو» = خُدّ زین سو
هجای اول بیت کوتاه است و اختیار وزنی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن / «رو» در اول بیت هجای بلند است.
گزینه ۲: فعلاتن مفاعلن فعلن / «روی» = در اول بیت هجای کشیده است.
گزینه ۳: فعلاتن فعلاتن فعلن / «عزت» در اول بیت هجای بلند است.
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۴)

۱۱۶-

(عمید مهرئی)

مَ نَ مانَ شی	خَ سَ یَ هَ رو	زَ کَ دَر آ	خَ رَ عمر
- - UU	- - UU	- - UU	- UU

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۵)

۱۱۷-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

رکن دوم مصراع اول این گزینه، به جای «مفاعلن»، «مفتعلن» آمده است.
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۶)

۱۱۸-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

بیت الف = در رکن دوم و رکن پایانی مصراع اول ابدال وجود دارد:
UU / - - - / UU - -
بیت ب = در رکن اول مصراع دوم اختیار «آمدن فاعلاتن به جای فعلاتن» دیده می‌شود: UU - U - / - -
بیت ج = در این بیت واژه «بگسست» در پایان مصراع اول، دارای اختیار وزنی پایانی مصراع است.
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

۱۱۹-

(سید پیمان طباطبایی نژاد)

گزینه ۴: وزن بیت «فاعلاتن مفاعلن فعلن» بوده و هیچ‌یک از دو مصراع ابدال ندارد.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» است که در مصراع دوم، رکن آخر (چونست) هجای «چو» ابدال دارد.
گزینه ۲: وزن «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» در رکن پایانی مصراع اول (دا ری) هجای «دا» ابدال دارد.
گزینه ۳: وزن «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» در مصراع اول در دو مورد ابدال صورت گرفته است. هجاهای «ری» و «شیب» در واژه‌های «استواری و بخشیدید» ابدال هستند.
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۵)

۱۲۰-

(سعید یعفری)

الف) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن (یک قلب)
ب) فعلاتن مفاعلن فعلن (آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن، دو بار اختیار وزنی بلند بودن هجای پایانی دو مصراع)
پ) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (یک اختیار وزنی: بلند بودن هجای پایانی مصراع اول)
ت) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن (سه ابدال)
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۱۲۱-

(کتاب آبی)

در دوره سوم شعر نیمایی، شعر نو تغزلی که از دوره قبل شروع شده بود، به تدریج راه خود را ادامه داد و با تقویت از طرف حکومت، در دهه ۲۰ و اوایل دهه ۳۰ از گسترده‌ترین جریان‌های زمان خود شد. به دنبال کودتای ۲۸ مرداد و سرخوردگی و یأس روشن‌فکران و شعراء، در این دوره، جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی نیز رواج یافت.
نکته مهم درسی: سمبولیسم به ادبیات نمادگرایانه و رمزگونه گفته می‌شود.
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۱۲۲-

(کتاب آبی)

در این دوره، بهره‌بردن از زبان عامیانه، نویسندگی را برای بسیاری از طبقات جامعه آسان و نشر را آماده قبول افکار گوناگون کرد؛ ترجمه رمان‌ها و داستان‌های اروپایی نیز باعث شد که نوشتن داستان به تدریج در زبان فارسی معمول شود.
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۳)

۱۲۳-

(کتاب آبی)

مفهوم «آزادی» از درون‌مایه‌های شاخص شعر بیداری بود. در شعر انقلاب نیز، «ستایش آزادی و آزادی‌خواهان» از درون‌مایه‌های غالب شعر و نوشته‌های ادبی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «با رشد طنز و انتقاد اجتماعی، در شعر عصر انقلاب مضامین طنزآمیز هم دیده می‌شوند.
گزینه ۳: اندیشه‌ها و مضامین مذهبی و عرفانی و موضوعاتی مثل جهاد، شهادت و ...، همراه با ورود برخی مظاهر فرهنگ غربی، مهم‌ترین موضوعات ادبیات این دوره‌اند.
گزینه ۴: سرآغاز جریان ادبیات انقلاب اسلامی در سال‌های قبل از انقلاب است، اما این جریان با پیروزی انقلاب تثبیت شد.
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۷۵)

۱۲۴-

(کتاب آبی)

سید مهدی شجاعی در حوزه‌های ادبیات نمایشی (فیلم‌نامه و نمایش‌نامه)، داستان‌نویسی، ادبیات کودک و نوجوان و قطعه ادبی آثاری دارد.
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۴، ۷۷ و ۸۰)

۱۲۵-

(کتاب آبی)

رُو	ضی	ی	پا	ک	ر	ضا	دی
-	U	U	-	U	U	-	-
فاعلاتن				فعلاتن			

د	ن	گر	طَف	یا	نَسْت
U	U	-	-	-	-
فعلاتن			فعلن		

وزن اصلی این بیت «فعلاتن، فعلاتن، فعلاتن، فعلن» است. این وزن در مصراع اول همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ۱ رعایت شده است. در این بیت هجای اول رکن اول بلند است و «فعلاتن» تبدیل به «فاعلاتن» شده و بنابراین مشمول اختیار وزنی گردیده است. مقایسه هجاهای اول چهار گزینه می‌تواند در نگاه اول شما را متوجه این تفاوت بکند.

۱) رُو ۲) چ ۳) هَف ۴) مَ

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۴)

۱۲۶-

(کتاب آبی)

هجای پایانی در مصراع اول «گر» و در مصراع دوم «ما» هر دو به صورت بلند هستند و شامل اختیار شاعری نمی‌باشند.

نکته مهم درسی: هجای پایانی در یک مصراع یا بیت، تنها زمانی دچار اختیار وزنی نمی‌شود که به صورت بلند باشد. در غیر این صورت شاعر از اختیار وزنی بهره می‌جوید و هجای پایانی را به صورت «هجای بلند» می‌نویسد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هجاهای پایانی در دو مصراع «م» می‌باشد که هجای کوتاه است. در این بیت شاعر از اختیار وزنی بهره جست و هر دو را بلند تلفظ می‌کند.

گزینه «۲»: هجای پایانی در مصراع اول «ت» کوتاه و در مصراع دوم «تست» کشیده می‌باشد. در این صورت شاعر از اختیار شاعری استفاده نموده و هر دو را بلند تلفظ می‌کند.

گزینه «۳»: هجای پایانی در مصراع اول «یار» و در مصراع دوم «دوست» می‌باشد که هر دو هجای کشیده هستند. لذا از اختیار وزنی استفاده می‌کنیم و هر دو را بلند می‌نویسیم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۲۷-

(کتاب آبی)

غَم	بِ	سَ	رَا	پَر	دِ	شَد
U	U	U	-	-	U	
گَ	رَف	ت	دَر	جَا	نِ	مَا
ءَا	تَ	شِ	پَر	وَر	دِ	شَد
-	U	U	-	-	U	
نُو	بَ	تِ	دِی	دَا	ر	خَاسْت

در رکن ابتدای مصراع دوم مفاعیلن به جای مفتعلن آمده که اختیار قلب است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۶)

۱۲۸-

(کتاب آبی)

وزن بیت: مفتعلن مفتعلن فاعلن. در این بیت در هجای چهارم مصراع اول و هجای اول و چهارم مصراع دوم، اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه وجود دارد. در هجای دوم مصراع اول، مصوت بلند «ی»، کوتاه تلفظ شده است؛ اما بیت فاقد ابدال است.

هَس	تِ	یِ	تْ	صَو	رَ	تِ
-	U	U	U	-	U	U
تْ	بِ	کَ	سُنْ	کَس	بِ	تْ
U	U	U	U	-	U	U

پی	وَن	د	نی
-	-	U	-
ما	نَن	د	نی
-	-	U	-

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۵)

۱۲۹-

(کتاب آبی)

گَر	زِ	دَر	یَا	دُ	سِ	قَط	رِ
-	U	-	-	U	U	-	U
-	U	-	-	U	U	-	-
بَا	زِ	چُنْ	جَم	ع	شَ	وَد	رَو
فاعلاتن				فاعلاتن			

بِ	پَ	رَا	کَن	د	چَ	بَاک
U	U	-	-	U	U	-
U	U	-	-	-	-	-
سَو	یِ	دَر	یَا	دَا	رَد	
فاعلاتن				فعلن		

در رکن اول هر دو مصراع بیت، «فاعلاتن» به جای «فاعلاتن» آمده است. در هجای سیزدهم مصراع دوم، یک هجای بلند به جای دو هجای کوتاه آمده است (ابدال) و در هجای هشتم مصراع اول، تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند و در هجای نهم مصراع دوم، تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه رخ داده است. در این بیت، اختیار شاعری «قلب» وجود ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۱۳۰-

(کتاب آبی)

اختیارات وزنی این بیت عبارت‌اند از:

- ۱- آوردن رکن «فاعلاتن» به جای «فاعلاتن» در آغاز مصراع‌ها
- ۲- آوردن یک هجای بلند به جای دو هجای کوتاه (ابدال) در رکن پایانی مصراع دوم
- ۳- بلند بودن هجای پایان مصراع در هر دو مصراع

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه‌های «۱» و «۳»، اختیارهای وزنی «بلند بودن هجای پایانی مصراع» و «ابدال» وجود دارد.

در گزینه «۴»، اختیارهای وزنی آوردن «فاعلاتن به جای فاعلاتن» و «بلند بودن هجای پایانی مصراع» وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۳۱-

(اعظم نوری‌نیا)

سلمان ساوجی در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی در سبک عراقی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۳۲-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)

انوار سهیلی برگردانی از کلیله و دمنه به زبان ساده است؛ بنابراین نشر مصنوع گزینه «۴» نمی‌تواند از انوار سهیلی باشد. عبارت گزینه «۴» از کلیله و دمنه نصرالله منشی انتخاب شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۸)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۱۴۱- (رضا معصومی)

«لیسَ منّا من...»: کسی که ... از ما نیست/ «لا یُجلس»: ننشاند (رد گزینده‌های ۴ و ۳) / «بنته الصغیرة»: دختر کوچکش را (رد گزینده‌های ۳ و ۴) / «عنده»: نزد خود/ «لا یُقْبَلها»: او را نبوسد

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۳۸)

۱۴۲- (سید ممبرعلی مرتضوی)

«إِذَا»: هرگاه، اگر/ «إبتعدت عن الغضب»: از خشم دور شوی (رد گزینده‌های ۳ و ۴) / «إبتعدت عن الخطأ»: از اشتباه دور می‌شوی (رد گزینده‌های ۳ و ۴) / «إِذَا إبتعدت عن الخطأ»: هرگاه از اشتباه دور شوی (رد گزینده‌های ۳ و ۴) / «إبتعد عنک غضب الله»: خشم خدا از تو دور می‌شود (رد سایر گزینده‌ها)

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

۱۴۳- (ولی الله نوروزی)

تشریح سایر گزینده‌ها:

گزینۀ «۱»: «فرحاً» حال است که به اشتباه به‌صورت صفت ترجمه شده است. گزینۀ «۲»: ترجمۀ صحیح عبارت: پیرمرد امید دارد که درختانش میوه دهند! گزینۀ «۳»: «بتوانید» در ترجمه اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۱۴۴- (سید ممبرعلی مرتضوی)

«ما نیاید ... پیشیمان شویم»: علینا آن لا نندم / «از خیری که انجام داده‌ایم»: علی خیر فعلناه (رد گزینده‌های ۳ و ۴) / «آسمان»: السماء / «از باران»: علی المطر (رد گزینده‌های ۲ و ۳)

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۱۴۵- (رضا معصومی)

ترجمه صورت سؤال: و اگر (مرا) ترک کنی، شب و روزم یکسان است! در عبارت گزینۀ «۲» نیز مفهومی مشابه شرح داده شده است.

(عربی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۹)

۱۴۶- (سید ممبرعلی مرتضوی)

«اتواضع» با حرکت فتحه بر روی عین الفعل صحیح است، زیرا فعل مضارع از باب تفاعل است.

هم‌چنین «أقرباء» صحیح است.

(عربی (۲)، ضبط حرکات، ترکیبی)

۱۴۷- (ولی الله نوروزی)

تشریح سایر گزینده‌ها:

گزینۀ «۱»: موارد نادرست است؛ «أعجب» فعل ماضی از باب افعال است. گزینۀ «۲»: «مبني - مرفوع بالألف ...» نادرست است. گزینۀ «۳»: «مجرد ثلاثی» نادرست است. «یعطی» فعل مزید ثلاثی از باب افعال است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و محل اعرابی، صفحه ۴۰)

۱۳۳- (عارف‌سازات طباطبایی نژاد)

وزن بیت چهارم «فعولن فعولن فعولن فعل» است و دارای ۸ پایه آوایی است؛ در حالی که تعداد پایه‌های آوایی سایر ابیات ۶ تا است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۳۴- (سعید یعفری)

تشریح سایر گزینده‌ها:

گزینۀ «۱»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

گزینۀ «۳»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینۀ «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۱۳۵- (همید مهرشی)

وزن این بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۴۵)

۱۳۶- (سید علیرضا احمدی)

تشریح سایر گزینده‌ها:

گزینۀ «۲»: «دست» مجاز از قدرت و سلطه است.

گزینۀ «۳»: «سیر» مجاز از بیزاری است.

گزینۀ «۴»: «نور» مجاز از بینایی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۱۳۷- (همید مهرشی)

در این بیت «بیمانه» در معنای حقیقی خود و به معنای نوعی ظرف است.

تشریح سایر گزینده‌ها:

گزینۀ «۱»: «سرو» مجاز از معشوق به علاقه شباغت است.

گزینۀ «۲»: «سر» مجاز از قصد و نیت است.

گزینۀ «۴»: «کف» مجاز از دست است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۱۳۸- (ممنسن فرایی)

بیت فاقد تشبیه است.

تشریح سایر گزینده‌ها:

گزینۀ «۱»: آتش سودا / «فردا» مجاز از آخرت

گزینۀ «۳»: تشبیه: همچو خضر / «چشمه» مجاز از آب

گزینۀ «۴»: «عقیق» به «می» تشبیه شده است / «عالم» مجاز از مردم عالم (علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۳۹- (ممنسن اصغری)

الف) غم‌گرایی و ستایش عشق

ب) باور به قضا و قدر و عدم دخالت مستقیم اختیار انسان در انجام کارها

ج) شادی‌گرایی و زمینی بودن معشوق

د) آسمانی بودن معشوق و عرفانی بودن شعر

ه) ستایش خرد

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۴۰- (ممنسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: بی‌اعتنایی درویش به مال و مقام دنیوی.

مفهوم بیت گزینۀ «۲»: نصیب صاحبان حشمت و بزرگی از این دنیا، سعادت و خوشبختی است و بهره‌ درویش سرزنش و ملامت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۲۴)

۱۵۴- (اسرا مرادی)
یکی از اقدامات رضاشاه، اسکان اجباری عشایر بود، هدف آن، مهار کردن نیروی رزمی عشایر بود. این اقدام، از رونق انداختن دامداری را به دنبال داشت و باعث شد که کشور ما از نظر دامی به بیگانگان نیازمند شود. رضاشاه به نام تمدن و تجدد و مبارزه با کهنه پرستی، به یک شکل کردن لباس‌ها و نیز برداشتن حجاب بانوان اقدام کرد؛ اما مردم مسلمان ایران در برابر این اقدامات دست به مقاومت زدند که از آن جمله باید از قیام مردم مسلمان مشهد در مسجد گوهرشاد نام برد که در جریان آن، عده زیادی کشته و مجروح شدند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه ۹۴)

۱۵۵- (اسرا مرادی)
مجلس مؤسسان برای تغییر چند ماده از قانون اساسی تشکیل شد و تکلیف قطعی سلطنت را تعیین کرد.

در آذر سال ۱۳۰۴ مجلس مؤسسان با نطق رضاخان افتتاح شد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه ۹۳)

۱۵۶- (میلاد هوشیار)
آغاز سلطنت پهلوی، در واقع فصل جدیدی از تاریخ ایران است که همزمان با آن، دوره نوینی از غارت کشور ما به دست بیگانگان آغاز می‌شود که به استعمار نو شهرت دارد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه ۹۳)

۱۵۷- (اسرا مرادی)
ماهیت برخی از اصلاحات و اقدامات رضاشاه:
۱- بازگشت به حکومت استبدادی؛ وی از همان ابتدای کار به حذف شخصیت‌های آزادی‌خواه، مستقل و مخالف با نفوذ بیگانگان اقدام کرد و شیوه حکومت استبدادی و رأی فردی را پیش گرفت. او به مجلس قانون‌گذاری و قانون‌اهمیت نمی‌داد و تصمیمات فردی خود را به اجرا درمی‌آورد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه ۹۳)

۱۵۸- (میلاد هوشیار)
رضاشاه برای تضعیف روحانیت، دستور داد که روحانیون لباس‌های مخصوص خود را کنار بگذارند. به دستور وی، دفترخانه‌های شرعی تعطیل شدند و دخالت روحانیون در مسائل اجتماعی اکیداً ممنوع اعلام شد. عزاداری سیدالشهداء قذغن شد و از انجام پذیرفتن بسیاری از آداب مذهبی به شدت جلوگیری به عمل آمد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۱۵۹- (اسرا مرادی)
مدرس، روحانی مبارز و خستگی‌ناپذیری که آرزویش نجات ایران از چنگال استبداد و استعمار بود، در دوران نخست‌وزیری رضا خان و پس از به سلطنت رسیدن وی، یگانه دشمن سرسخت و جدی وی به‌شمار می‌رفت.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه ۹۵)

۱۴۸- (ابراهیم احمدی- پوشوری)
در این گزینه، «المکتبه» اسم مکان و «أشهر، أهم» اسم تفضیل هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الأبيض» بر وزن «أفعل» بر رنگ دلالت می‌کند، بنابراین اسم تفضیل محسوب نمی‌شود. / «المتاجر»: (جمع مکسر «المتجر») اسم مکان
گزینه «۳»: «أحب» در این گزینه به معنای «محبوب‌ترین» اسم تفضیل است. / «مکرم»: جمع مکسر و مفرد آن «مکرمه» به معنای «بزرگواری» مصدر است.
گزینه «۴»: «أحسن» در این گزینه، فعل ماضی باب «إفعال» به معنی «نیکی کرد» است. / «مواعظ»: جمع مکسر و مفرد آن «مَوْعِظَة» به معنای «پند، اندرز» مصدر است.

(عربی (۲)، قواعد اسم، ترکیبی)

۱۴۹- (سید ممدعلی مرتضوی)
«أحب» در گزینه «۲»، اسم تفضیل است که به صورت صفت برتر (دوست‌داشتنی‌تر) ترجمه می‌شود، اما در سایر گزینه‌ها اسم تفضیل به صورت صفت برترین ترجمه می‌شود:

گزینه «۱»: «أشجع»: شجاع‌ترین

گزینه «۳»: «أجمل»: زیباترین

گزینه «۴»: «أفضل»: بهترین

(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۵۰- «ما» در گزینه «۲» از نوع شرطی است؛ «تسلموا» فعل شرط است و «اكتبوا» جواب شرط.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ما» به معنای «چیزی که» است.

گزینه «۳»: «ما» حرف نفی برای منفی کردن فعل ماضی است.

گزینه «۴»: «ما» به معنای «چیزی که» است.

(عربی (۲)، انواع جملات، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

تاریخ (۳)

۱۵۱- (اسرا مرادی)
دولت انگلیس برای دستیابی به اهداف خود، درصدد تغییر حکومت ایران برآمد. به این منظور برنامه کودتا طرح‌ریزی و اجرای آن به سفارت انگلیس و نیروهای انگلیسی مستقر در ایران واگذار شد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه ۹۰)

۱۵۲- (اسرا مرادی)
پس از سرکوبی شورش خزل و بعضی شورش‌های پراکنده دیگر، با توجه به امنیتی که رضاخان به وجود آورده بود، محبوبیت او افزایش یافت.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه ۹۲)

۱۵۳- (اسرا مرادی)
در پی کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹، سید ضیاءالدین طباطبایی به نخست‌وزیری منصوب شد و رضاخان که مهره نظامی کودتا بود، به عنوان فرمانده ارتش، لقب «سردار سپه» گرفت.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه ۹۲)

۱۶۰-

(میلار هوشیار)

همزمان با آغاز سلطنت رضاشاه، انگلیسی‌ها تصمیم گرفتند با تقویت کشور آلمان که همچنان گرفتار مصائب جنگ جهانی اول بود، کمی از مشکلات اقتصادی کشور یادشده بکاهند و با این همکاری، مانع از افتادن آلمانی‌ها به دام کمونیسم شوند. از نظر آن‌ها، بهترین راه مساعدت به آلمان این بود که سیاستمداران انگلیسی به رؤسای کشورهای تحت سلطه خویش دستور دهند تا امکان فعالیت‌های تجاری و صنعتی آلمان را در این کشورها فراهم سازند، به همین دلیل، رضاشاه درهای کشور ایران را به روی سرمایه‌های آلمانی گشود.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضا شاه، صفحه ۹۶)

جغرافیا (۳)

۱۶۱-

(آزاده میرزایی)

همه گزینه‌ها مربوط به حمل‌ونقل پایدار است به جز گزینه «۲» که تعریف مدیریت حمل‌ونقل است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۵۹)

۱۶۲-

(مهمد علی فطیپی باگی)

$$\frac{100 \times \text{طول مسیر قابل احوادث بین دو مکان}}{\text{طول مسیر مستقیم بین دو مکان}} = \text{شاخص انحراف (\%)}$$

$$\text{شاخص انحراف این مسیر } 125\% = \frac{100 \times 10}{8}$$

شاخص انحراف این مسیر ۱۲۵ است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۰)

۱۶۳-

(فاطمه باصیر)

برای رفتن از یک مکان به مکان‌های دیگر، هرچه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند کمتر باشد، قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب‌تر است؛ زیرا تعداد نقاط بیشتر به معنای تراکم رفت‌وآمد و تأخیر زمانی بیشتر است. لذا «فردوس» با کمترین نقاط بر سر راه در جدول، مطلوب‌ترین دسترسی را دارد. نقاطی که در یک شبکه دسترسی مطلوبی دارند، در مطالعات مکان‌یابی نیز مورد توجه قرار می‌گیرند؛ مثلاً برای تعیین یک شهر یا روستا به‌عنوان مرکز خدمات‌دهی به سایر سکونتگاه‌های اطراف.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

۱۶۴-

(فاطمه سبایی)

نگاهی به طرح‌واره رابطه بین زمان و هزینه شیوه‌های مختلف حمل‌ونقل نشان می‌دهد که حمل‌ونقل ریلی از نظر هزینه و زمان، حالت میانه دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۲)

۱۶۵-

(مهمد علی فطیپی باگی)

بخشی از تأثیرات حمل‌ونقل بر محیط زیست عبارت است از:

- آلودگی و فرسایش خاک در اثر احداث جاده‌ها و تونل‌ها؛
- آلودگی منظر که به واسطه انبوه موتورسیکلت‌ها و کانتینرها به‌وجود می‌آید؛
- آلودگی آب از طریق تردد کشتی‌ها و نفت‌کش‌ها در دریا و بنادر.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۳)

۱۶۶-

(فاطمه سبایی)

هرچه قیمت انرژی مصرف‌شده در یک شیوه حمل‌ونقل بیشتر باشد، هزینه حمل‌ونقل بیشتر می‌شود. هرچه حجم محموله بیشتر باشد، هزینه حمل آن کمتر می‌شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۲)

۱۶۷-

(فاطمه سبایی)

برای کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی در چند دهه اخیر، از انرژی‌های جایگزین استفاده شده اما به‌کارگیری این انرژی‌ها هنوز بسیار محدود است و از نظر هزینه و فناوری مشکلات و تنگناهای زیادی دارد.

نکته: در تأثیرات حمل‌ونقل بر محیط زیست، آلودگی و فرسایش خاک ناشی از احداث جاده‌ها، تونل‌ها و ورود مواد نفتی و روغن به خاک است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۳)

۱۶۸-

(کامران اله‌مرادی)

آموزش مقررات راهنمایی و رانندگی: تقویت فرهنگ ایمنی
مقررات منع حفاری کشاورزان در مجاورت خطوط لوله انتقال نفت: وضع قوانین و مقررات

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۴)

۱۶۹-

(فاطمه سبایی)

حمل‌ونقل چندوجهی یا چندمنظوره، ترکیبی از دو یا چند شیوه مختلف حمل‌ونقل است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۵)

۱۷۰-

(مهمد ابراهیم مازنی)

بیمه، به بیمه‌گذاران کمک می‌کند که آسودگی خاطر داشته باشند و پس از وقوع حوادث احتمالی، بخشی از خسارت‌ها و ضررهایشان جبران شود. مطالعات نشان می‌دهد که حمل‌ونقل چندوجهی، هزینه‌های حمل‌ونقل را به‌طور مؤثری کاهش می‌دهد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۵)

تاریخ (۱)

۱۷۱-

(علی‌مهمد کریمی)

به گفته شهید استاد مطهری: «از نظر قرآن، تاریخ بشر و تحولات آن، بر طبق یک سلسله سنن و نوامیس صورت می‌گیرد و عزت‌ها، ذلت‌ها، موفقیت‌ها و شکست‌ها، خوشبختی‌ها و بدبختی‌های تاریخی، حساب‌های دقیق و منظم دارد.»

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۹)

۱۷۲-

(علی‌مهمد کریمی)

گام دوم فعالیت باستان‌شناسی، حفاری برای بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار دارند. حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان به‌شمار می‌رود و به دانش، تجربه و دقت فراوان نیازمند است.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۵)

جغرافیای ایران

۱۸۱- (فاطمه سقایی)

جغرافی دانان با هدف توسعه یک شهر به مطالعه همه جانبه می پردازند. مثلاً با تهیه نقشه شهر، امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می کنند. (نقشه خوانی)

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۷)

۱۸۲- (فاطمه سقایی)

در مرحله نتیجه گیری و ارائه پیشنهادها، پژوهشگر ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه های خود می پردازد. در روش میدانی گردآوری اطلاعات، پژوهشگر ناگزیر است به مکان مورد تحقیق برود و به گردآوری اطلاعات بپردازد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه های ۱۱ و ۱۲)

۱۸۳- (مهمربهرهم مازنی)

تشریح موارد نادرست:

الف) منطقه کوهستانی آذربایجان: رشته کوه مرزی ایران و ترکیه، شمال و غرب این منطقه را دربر گرفته است.

ب) کوه های شمال خراسان: از رشته کوه های مهم کوه های شمال خراسان، می توان هزارمسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد. قله تخت سلیمان، در رشته کوه البرز قرار دارد.

د) منطقه کوهستانی تالش: شیب عمومی این کوه ها به سمت خزر بیش از منطقه آذربایجان است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه های ۲۳ تا ۲۵)

۱۸۴- (آرزو میرزایی)

با توجه به نقشه رابطه عرض جغرافیایی و دما در کشور، زاهدان و شیراز در عرض جغرافیایی یکسانی واقع شده اند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۶)

۱۸۵- (فاطمه سقایی)

در اطراف مدارهای رأس السرطان و رأس الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار جنب حاره ای تشکیل می شود و دارای آب و هوای گرم و خشک است که مانع صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی می شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۷)

۱۸۶- (کامران اله مرادی)

دریاچه هامون در سیستان و بلوچستان یک دریاچه فصلی محسوب می شود. (جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه های ۵۶ و ۵۷)

۱۸۷- (فاطمه باصبر)

پس از ورود آریاییان به فلات ایران و در نخستین مرحله زندگی اجتماعی، یک آبادی کوچک را «ویس» و آبادی بزرگ تر را «گئو» می نامیدند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۷۰)

۱۷۳- (علی مهمد کریمی)

در دوران سلسله هان آیین کنفوسیوس در چین دوباره رواج یافت و جاده ابریشم گشایش یافت و آیین بودا به چین راه یافت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه های ۴۷ و ۴۹)

۱۷۴- (علی مهمد کریمی)

در سال ۱۳۰۶ ش. کاوش های باستان شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان شناسان برجسته ای از کشورهای مختلف مانند ارنست هرتسفلد آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی شروع به فعالیت های باستان شناسی در ایران کردند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۶۴)

۱۷۵- (علی مهمد کریمی)

دولت- شهرهای یونانی به خصوص آتن، از تسلط ایران بر آسیای صغیر و سواحل شرقی دریای اژه ناخشنود بودند، از این رو، آتنی ها اهالی میلئوس را تشویق به شورش علیه هخامنشیان کردند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۸۶)

۱۷۶- (آرزو میرزایی)

گزینه های «۱»، «۲» و «۳» از اتفاقات دوران مهرداد دوم است.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه های ۹۲ و ۹۳)

۱۷۷- (آرزو میرزایی)

در دوران حکومت سلوکی، قدرت و مناصب مهم سیاسی، اداری و نظامی در اختیار یونانیان بود. سلوکیان برای تحکیم سلطه خود، یونانیان زیادی را به ایران کوچاندند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۰۲)

۱۷۸- (آرزو میرزایی)

علت نادرستی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: جایگاه و حقوق زنان به عنوان نیمی از جامعه در دوران باستان، تحت تأثیر آموزه های دین زرتشتی و فرهنگ عمومی قرار داشت.

گزینه «۳»: احتمالاً در زمان ساسانیان توسط موبدان تدوین شده است.

گزینه «۴»: در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می کردند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۱۴)

۱۷۹- (آرزو میرزایی)

جاده شاهی به فرمان داریوش احداث گردید. این جاده، شوش، یکی از پایتخت های هخامنشی را به شهر سارد در آسیای صغیر متصل می کرد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۲۰)

۱۸۰- (آرزو میرزایی)

اسکندر مقدونی و شاهان سلوکی کوشش بسیار کردند تا زبان، فرهنگ و باورهای یونانی را در ایران ترویج کنند اما بیشتر ایرانیان بر دین، سنت ها، آداب و رسوم نیاکان خود باقی ماندند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۱)

۱۹۴- (آزیتا پیرقی)
حکومت نخبگانی است که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند ←
آریستوکراسی
اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدف ← سیاست
حکومت اقلیتی از سرمایه‌داران که در برابر اکثریت مردم مسئول نیستند ←
لیگاری

ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت ← پدیده‌های خنثی و فاقد معنا
(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۰، ۶۲ و ۶۶)

۱۹۵- (آزیتا پیرقی)
اشتراک فارابی و ارسطو ← دسته‌بندی نظام‌های سیاسی
مطالعهٔ جوامع و فرهنگ‌ها از دیدگاه (منظر) خودشان ← رویکرد تفسیری
لیبرالیسم ← به معنای مباح دانستن همهٔ امور برای انسان
(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۲، ۶۳ و ۶۶)

۱۹۶- (آزیتا پیرقی)
ماکس وبر، شهر را زیستگاهی که دارای قلعه و برج و بارو، بازار، دادگاه
مستقل و ... است، تعریف می‌کند. اگر پژوهشگری از منظر وبر به مطالعهٔ
جوامع غیراروپایی بپردازد، به اشتباه این‌گونه نتیجه‌گیری خواهد کرد که
شهر فقط در اروپا وجود داشته است.

جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های
انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعهٔ علمی نمی‌داند؛ از این‌رو با
ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به عنوان یک پدیدهٔ خنثی و فاقد
معنا، مطالعه می‌کند.
تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر
مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی می‌سازد. علاوه بر این، فرهنگ‌های
مختلف معمولاً به مرزهای خودشان محدود نمی‌مانند و ما را ناگزیر از
مقایسهٔ ارزش‌ها برای تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط
می‌سازند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۹۷- (آزیتا پیرقی)
هر کنش سیاسی، یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف
حفظ آن.

اغلب جهان‌های اجتماعی رعایت حق و مقابله با باطل را لازم دانسته‌اند.
حکومت پاپ بر واتیکان و کلیسای جهانی کاتولیک از جمله حکومت‌های
موناشرسی دانسته شده است.
مجموعهٔ سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود
دارد، به نظام سیاسی شکل می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۰، ۶۲ و ۶۳)

۱۸۸- (فاطمه سقایی)
جمعیت زیاد شهرها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارد. جمعیت زیاد
سبب شده است خانه‌ها فشرده و محله‌ها پرتراکم شود. بیشتر مردم
سکونتگاه‌های شهری در بخش خدمات و صنعت شاغل هستند. در شهرها
معمولاً تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوهٔ زندگی مردم
مشاهده می‌شود.
(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۷۹)

۱۸۹- (کامران اله‌مرادی)
در ایران به شهرهایی که بیش از یک میلیون نفر جمعیت داشته باشند،
کلان‌شهر می‌گویند. جمعیت شهرهای «هواز و قم» در سال ۱۳۸۵ کمتر از
یک میلیون نفر بوده است.
(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۱۹۰- (آزاده میرزایی)
نبود تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که
به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به‌طور کامل توجه نشده است.
(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۳)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۹۱- (پارسا صیبی)
مدار مقبولیت، خواست و ارادهٔ کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال
می‌شود، اما مدار مشروعیت، حق و باطل بودن است. اگر قدرتی مطابق قانون
و حکم الهی باشد، مشروعیت دارد. مقبولیت و مشروعیت می‌توانند با هم
باشند و می‌توانند از یکدیگر جدا باشند.
موجودی که بتواند کاری را با آگاهی و ارادهٔ خود انجام دهد، دارای قدرت
است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۸)

۱۹۲- (پارسا صیبی)
تشریح گزینهٔ نادرست:

در دوران جدید، خود دانش مورد نزاع و کشمکش است، یعنی اینکه دانش
دیگر راهنمای سعادت نبود، بلکه با ثروت و قدرت رو به تاریکی و ظلمت
می‌رفت.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۱۹۳- (پارسا صیبی)
هنگامی که سلطه به شیوهٔ فرهنگی اعمال شود، بیشتر مورد رضایت و
پذیرش قرار می‌گیرد؛ جامعه‌شناسان از این نوع سلطه به «هژمونی» تعبیر
می‌کنند.

قدرت اجتماعی بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید؛ یعنی دیگران
باید بپذیرند که مطابق آن‌چه از آن‌ها خواسته می‌شود، عمل کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۷ و ۵۹)

۱۹۸-

(آزیتا بیرقی)

برخی تفاوت‌ها، تفاوت‌های اسمی نامیده می‌شوند و نمی‌توان افراد را بر اساس این تفاوت‌ها، رتبه‌بندی کرد. مثلاً برخی افراد سفیدپوست و برخی رنگین‌پوست هستند. این دو گروه از نظر رنگ پوست متفاوت‌اند، اما هیچ‌کدام بر دیگری برتری ندارد، یا زن و مرد از نظر جنسیت با یکدیگر متفاوت‌اند، اما هیچ‌کدام بر دیگری برتری ندارد.

برخی تفاوت‌ها مانند تفاوت در قد، هوش، ثروت و تحصیلات، تفاوت‌های رتبه‌ای نامیده می‌شوند و می‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها، رتبه‌بندی کرد؛ یعنی برخی افراد کمتر و برخی بیشتر از این ویژگی‌ها برخوردارند. برخی نابرابری‌ها مانند نابرابری در تحصیلات و ثروت، اجتماعی‌اند؛ یعنی در جامعه ایجاد می‌شوند. برای مثال میزان تلاش افراد یا موقعیت خانوادگی که در آن متولد شده‌اند، آن‌ها را از نظر رتبه نابرابر می‌سازد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۶۹)

۱۹۹-

(آزیتا بیرقی)

بسیاری از فرهنگ‌ها و جوامع، تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی را بهانه‌ای برای نابرابری‌های اجتماعی قرار داده‌اند. مثلاً به دلیل تفاوت میان دو جنس یا نژادهای مختلف، میان آن‌ها نابرابری‌های اجتماعی ایجاد کرده‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۲۰۰-

(آزیتا بیرقی)

تفاوت میان افراد به دو نوع قابل تقسیم است:

۱- تفاوت‌های اسمی: نمی‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها، رتبه‌بندی کرد.
۲- تفاوت‌های رتبه‌ای: می‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها، رتبه‌بندی کرد که خود بر دو گونه‌اند: - نابرابری طبیعی - نابرابری اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۶۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۰۱-

(آزیتا بیرقی)

الف) فرهنگ‌های جبرگرا و غیرمسئول، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند. آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.

ب) فرهنگ جهانی مطلوب: به پرسش‌ها و نیازهای متغیر بشر پاسخ مناسب می‌دهد.

ج) فرهنگ سلطه یا استکبار، فرهنگی است که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۳، ۱۵ و ۱۶)

۲۰۲-

(اعظم ربیعی)

دیدگاه گروه دوم در ارتباط با تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی: این گروه جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان تکوینی، ماده خامی برای دخیل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است. در این دیدگاه جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۲۰۳-

(ارغوان عبدالملکی)

فرهنگ جهانی باید بتواند به پرسش‌های بنیادین درباره مرگ و زندگی انسان‌ها پاسخ دهد. فرهنگ‌هایی که توجه خود را به نیازهای مادی و دنیوی انسان محدود می‌کنند، از پاسخ به نیازهایی که سعادت معنوی و ابدی انسان‌ها را تأمین کند، غافل می‌مانند. چنین فرهنگ‌هایی که به جنبه‌های معنوی زندگی انسان توجه ندارند، در صورتی که بسط و گسترش پیدا کنند، انسانیت را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازند.

فرهنگ صهیونیسم آرمان‌ها و ارزش‌های خود را متوجه نژاد خاصی می‌داند و با رویکرد دنیوی خود، دیگران را در خدمت به آن نژاد به کار می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۲۰۴-

(الله فضری)

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در صورتی که هویت فرهنگی خود را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد.

امپریالیسم فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، فرو ریزد و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز بپذیرد.

سلطه جهان غرب بر کشورهای دیگر به سلطه نظامی محدود نشد، بلکه به مرور، اشکال جدیدی از آن پدیدار شد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۱، ۲۳ و ۲۴)

۲۰۵-

(آزیتا بیرقی)

استبداد استعماری به دلیل این‌که در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

ناسیونالیسم، مجموعه‌ای از باورها و نمادها است که دلبستگی و تعلق به ملت، سرزمین، نژاد، قوم و زبان را بیان می‌کند و صرفاً تعلق خاطر و وابستگی به چنین عناصری را آرمان اساسی انسان‌ها و تعیین‌کننده هویت ملت‌ها می‌داند.

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر این‌که وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۰۶-

(آزیتا بیرقی)

انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآمد.

عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۷، ۳۱ و ۳۲)

۲۱۳- (فرهاد قاسمی نژاد)
روح هر انسانی می‌تواند همچون عقول بسیاری از حقایق را شهود کند (نه همه حقایق را).

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه ۵۰)

۲۱۴- (فرهاد قاسمی نژاد)
کانت در داوری میان عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان این بخش از نظر تجربه‌گرایان را پذیرفت که عقل نمی‌تواند اموری مانند خدا و نفس مجرد انسان را اثبات کند، اما برخلاف آنان، که به وجود چنین اموری قائل نبودند، راهی دیگر برای پذیرش این امور پیشنهاد کرد.

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه ۵۴)

۲۱۵- (سا فیروزه)
با توجه به مفهوم «لوگوس» در فلسفه هراکلیتوس، عقل، حقیقتی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند، هم کلمات و سخن.

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه ۵۱)

۲۱۶- (سا فیروزه)
دیدگاه اوگوست کنت در مسائل مختلفی از قبیل نسبت عقل و دین، توانایی عقل در اثبات ماوراءالطبیعه و نگاه انسان به خود و جهان آثاری بر جای گذاشت؛ اما دیدگاه دینی به جهان لزوماً تحت تأثیر نظر او قرار نگرفته است.

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه ۵۵)

۲۱۷- (سا فیروزه)
خرد و عقل آفریده آفریننده یعنی آفریده مرزا است. بنابراین گزینه «۱» صحیح نمی‌باشد.

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۲۱۸- (سا فیروزه)
او به تأثیر از کانت، عقل فلسفی و کار عقل در تأسیس فلسفه را کاملاً ذهنی می‌داند و فلسفه را حاصل تأملات صرفاً ذهنی می‌داند.

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه ۵۵)

۲۱۹- (فاطمه سادات شریف‌زاده)
بزرگان کلیسا عقل را امری شیطانی می‌پنداشتند و در برابر استدلال‌های عقلی می‌ایستادند (رد گزینۀ ۱) و می‌گفتند ایمان قوی از آن کسی است که در برابر شبهه‌های عقل بایستد و در ایمان خود استوار بماند. (رد گزینۀ ۲ و ۴). عبارت گزینۀ «۴» توصیف دوره دوم حاکمیت کلیسا می‌باشد.

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه ۵۳)

۲۲۰- (کتاب آبی)
دکارت تنها یک معنا از عقل را می‌پذیرد و این همان قوه استدلال است که این معنا همان معنای ارسطویی نیز هست. بنابراین، اینکه حداقل دو معنا را برای عقل بپذیرد مطلبی نادرست است.

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه ۵۴)

۲۰۷- عبارت اول ← ج ← بحران معرفتی
عبارت دوم ← ب ← عقل‌گرایی، نفی وحی
عبارت سوم ← الف ← دئیسم

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۴)

۲۰۸- (آزیتا بیدقی)
سکولاریسم، شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند، بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این‌جهانی قرار می‌دهند.

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸ و ۴۲)

۲۰۹- (پارسا صیبی)
علم و فناوری و صنعت در فرهنگ نوین غرب: علم جدید، دیگر وظیفه شناخت حقیقت عالم را بر عهده نداشت.

به وجود آمدن رابطه کارگر- سرمایه‌دار: گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدیدی از سرمایه‌داران را به وجود آورد. / به دنبال تغییر شیوه تولیدی فنودالی به شیوه تولید سرمایه‌دارانه رابطه جدیدی شکل گرفت.

حقوق طبیعی بشر: حقوق طبیعی بشر، با توجه به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این‌جهانی شکل گرفت.

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۲۱۰- (پارسا صیبی)
طی قرون وسطی، آباء کلیسا به رغم آنکه از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی استفاده می‌کردند، با رویکرد دنیوی خود، نوعی دنیابگرایی و سکولاریسم عملی را دنبال می‌کردند. آن‌ها به نام خداوند، خدا را به بندگی می‌گرفتند و همچنین به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند.

جنگ‌های صلیبی، مواجهه با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فروریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد. فروریختن اقتدار کلیسا سبب (علت) شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. «پادشاهان و قدرت‌های محلی» به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد از عملکرد آباء کلیسا، به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند و بدین ترتیب حرکتی دنیوی را آغاز کردند.

(یامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۷)

فلسفه دوازدهم

۲۱۱- (فاطمه سادات شریف‌زاده)
از نظر فیلسوفان توانمندی عقلی در کودک به صورت بالقوه است و با تربیت و تمرین به فعلیت می‌رسد و تقویت می‌شود و به همین سبب در افراد مختلف، متفاوت است.

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

۲۱۲- (فاطمه سادات شریف‌زاده)
عقل عملی، مربوط به کارهای اختیاری انسان است مثلاً «انسان باید راست بگوید»، «نباید ظلم کند» و ... اما استدلال تجربی در حیطه عقل نظری جای می‌گیرد که درباره هست و نیست‌ها بحث می‌کند و مثلاً اثبات می‌کند که «آب در اثر حرارت بخار می‌شود» و ...

(فلسفه (۲)، پیرامون فرا و عقل، صفحه ۵۳)

منطق

۲۲۱- (فاطمه سادات شریف زاره)
تنها گزینه «۳» موجه است و سایر گزینه‌ها قضیه حملی سالبه هستند.
(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه ۶۱)

۲۲۲- (سنا فیروزه)
جزئی و کلی بودن «سور قضیه» مربوط به مصادیق موضوع است و جزئی و کلی بودن «موضوع قضیه» مربوط به مفهوم موضوع است.
(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه ۶۳)

۲۲۳- (نیما پوهاری)
متناقض عکس مستوی قضیه اصل ← سالبه کلی
← عکس مستوی قضیه اصل ← موجه جزئی
موجه کلی
← قضیه اصل
← موجه جزئی
(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه‌های ۶۷، ۶۸، ۷۱ و ۷۲)

۲۲۴- (سنا فیروزه)
عبارت گزینه «۴»، یک جمله پرسشی است بنابراین اصلاً قضیه نیست. در گزینه‌های دیگر همگی ثبوت یا نفی چیزی برای چیز دیگر حکم شده است.
(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۲۲۵- (سنا فیروزه)
اصل یا تداخل قضیه «بعضی الف ب است» می‌شود «هر الف ب است» و تناقض این قضیه «بعضی الف ب نیست» می‌باشد.
(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه‌های ۶۶، ۶۷، ۶۹ و ۷۰)

۲۲۶- (نیما پوهاری)
عکس مستوی یک قضیه صادق، صادق می‌باشد.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به صدق گزینه «۴»، نقیض آن که در گزینه «۱» آمده است، کاذب است.

گزینه «۲»: نقیض قضیه صورت سؤال که کاذب است.

گزینه «۳»: متضاد قضیه صورت سؤال که کاذب است.

(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۲)

۲۲۷- (سنا فیروزه)
گزینه «۱» به این صورت قابل بازنویسی است که اگر کسی دانا باشد آنگاه او توانا است که این یک قضیه شرطی است. گزینه‌های «۲» و «۴» قضیه حملی است و گزینه «۳» اصلاً قضیه نیست و یک جمله دستوری و انشایی است.
(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۲۲۸- (علی آرزوی)
اگر موضوع قضیه‌ای حملی شامل فرض افراد متعدد بشود (یعنی کلی باشد) آن قضیه حتماً محصوره است و ممکن است سالبه یا موجه و کلی یا جزئی باشد.

(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۲۲۹- (موسی اکبری)
بین دو قضیه «هر فلزی رسانا است.» و «بعضی فلزها رسانا هستند.» رابطه تداخل برقرار است.

(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۲)

۲۳۰- (موسی اکبری)
با دانستن کذب قضیه صورت سؤال، نقیض آن صادق خواهد بود. اگر یک مثال نقض برای یک ادعای کلی داشته باشیم اما بر آن ادعای کلی پافشاری کنیم، دچار مغالطه «استثنای قابل چشم‌پوشی» شده‌ایم.

(منطق، قضیه عملی و قیاس اقترانی، صفحه‌های ۶۷، ۶۹ و ۷۰)

فلسفه یازدهم

۲۳۱- (موسی اکبری)
گرچه گاهی در شناخت حسی خطا رخ می‌دهد، اما این شناخت به قدری برای ما معتبر است که بر پایه آن در طبیعت زندگی می‌کنیم و نیازهایمان را برطرف می‌کنیم.

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه ۴۶)

۲۳۲- (فرهاد قاسمی نژاد)
رسیدن به معرفت شهودی به تدریج و گام به گام حاصل می‌شود.

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه ۳۹)

۲۳۳- (فاطمه سادات شریف زاره)
دریافت کننده وحی پیامبران هستند و انسان‌های دیگر نمی‌توانند آن را دریافت کنند، اما می‌توانند بر اساس قواعد عقلی آن را تفسیر کنند و به میزان توانایی و همت خود از بسیاری حقایق آگاه شوند.

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه ۵۰)

۲۳۴- (موسی اکبری)
امر محسوس امری است که با حواس یا ابزاری که با حواس کار می‌کنند قابل درک است.

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه ۳۰)

۲۳۵- (فاطمه سادات شریف زاره)
الف) حقایق در جهان است که نمی‌دانیم: محدود بودن شناخت
ب) با عمل یادگیری در مسیر شناخت پیش می‌رویم: تدریجی بودن

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه ۳۱)

۲۳۶- (فاطمه دانشور صائین)
سؤال گزینه «۴» بیشتر مربوط به بحث قدرت خداوند است و ارتباطی با معرفت‌شناسی ندارد.

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۳۷-

(موسی آکبری)

صرف این ادعای شکاک که «دانستن و شناختن امکان‌پذیر نیست»، یک شناخت است پس وجود این باور، خود متناقض است.

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه‌های ۴۳)

۲۳۸-

(موسی آکبری)

قواعد حاکم بر شناخت تجربی: (۱) پدیده‌ها خودبه‌خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است. (۲) هر پدیده علتی ویژه دارد، و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید. (۳) طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه ۴۷)

۲۳۹-

(سنا فیروزه)

انسان بدون واسطه و به صورت حضوری معلومات قبلی خود را درک و در ذهن خود از آن‌ها استفاده می‌کند و از این راه به قوه حافظه در وجود خود پی می‌برد.

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه ۴۸)

۲۴۰-

(فرهاد قاسمی نژاد)

برای رسیدن به درون‌نگری از شناخت عقلانی بهره می‌بریم که در شناخت شهودی استفاده نمی‌شود.

(فلسفه (۱)، معرفت و شناخت، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

روان‌شناسی

۲۴۱-

(موسا عفتی)

- تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله را «انتقال» می‌گویند.

- در حل مسئله، بن‌بست، وقتی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۲۴۲-

(نسرین حق پرست)

در روش بارش مغزی، همه راه‌حل‌های احتمالی که فکر می‌کنیم در پاسخ به یک مسئله می‌تواند درست باشد، ارائه می‌کنیم.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۸)

۲۴۳-

(موسا عفتی)

در سبک تصمیم‌گیری احساسی، ملاک تصمیم‌گیری، عواطف و هیجانات زودگذر است. در تصمیم‌گیری برای ازدواج، احساسی عمل کردن می‌تواند پیامدهای ناگوار داشته باشد. احساسات، به دلیل زودگذر بودن، نمی‌تواند زیربنای تصمیم‌گیری باشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۴۷)

۲۴۴-

(فرهاد علی نژاد)

منظور از سوگیری تأیید، این است که فرد فقط از اطلاعات همسو با دیدگاه خود استفاده می‌کند و اگر با اطلاعاتی معارض با دیدگاهش روبه‌رو شود، آن‌ها را نادیده می‌گیرد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۹ و ۱۵۰)

۲۴۵-

(پروانه کریمی)

هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی فقط دستیابی به راه‌حل مسئله نیست، بلکه هدف آن است که در اثر حل مسئله، به اصول و قوانینی دست یابیم که در موقعیت‌های دیگر هم قابل استفاده باشد. به همین دلیل است که یادگیری حاصل از حل مسئله، در مقایسه با سایر یادگیری‌ها، قابل تعمیم است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۷)

۲۴۶-

(سوقیا خرفی)

به ترتیب هریک از گزاره‌ها به ارزیابی راه‌حل‌ها و به‌کارگیری روش‌های مناسب برای حل مسئله پرداخته است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۲۴۷-

(موسا عفتی)

تشریح عبارات نادرست:

الف) تفکر کاملاً آگاهانه است؛ بنابراین به‌کارگیری اصطلاح تفکر بدون آگاهی یا به اصطلاح تفکر ناخودآگاه نادرست است.

ب) بسیاری از مردم از واژه مسئله تصور مثبتی ندارند؛ زیرا راه‌حل آن مسئله را نمی‌دانند.

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۲۵، ۱۳۳ و ۱۳۸)

۲۴۸-

(فرهاد علی نژاد)

اولاً مسائل علوم انسانی، عمدتاً بدتعریف‌شده‌اند و نه همه آن‌ها و ثانیاً سؤالی که در امتحان روان‌شناسی مطرح شده است، امکان دارد سؤالی ساده و حفظی بوده باشد؛ پس نمی‌توان گفت لزوماً مسئله، بدتعریف‌شده بوده است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۳، ۱۳۰ و ۱۳۱)

۲۴۹-

(کتاب آبی)

موقعیت امیر در انتخاب رشته تحصیلی، تصمیم‌گیری و در موقعیت ناتوانی از ارائه پایان‌نامه، حل مسئله است. از آن جایی که تصمیم‌گیری نیز نوعی حل مسئله با موضوع «بهترین انتخاب» است، پس در هر دو موقعیت او با نوعی حل مسئله مواجه است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توجه به موضوع اولویت‌ها و انتخاب بهترین اولویت، هر دو مربوط به موقعیت تصمیم‌گیری است.

گزینه «۲»: فقط در تصمیم‌گیری امکان رسیدن به اولویت مطلوب از طریق راه‌های مختلف (انتخاب) وجود دارد.

گزینه «۳»: دغدغه اصلی تصمیم‌گیرندگان انتخاب بهترین اولویت است؛ در حالی که در حل مسئله، افراد به دنبال روش‌های موفق و کارآمد هستند.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۳۸)

۲۵۰-

(موسا عفتی)

در سبک تصمیم‌گیری تکانشی، فرد به صورت ناگهانی، با عجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۳۳)